

Geliş Tarihi:

08.01.2023

Kabul Tarihi:

13.04.2023

Yayımlanma Tarihi:

30.12.2023

Kaynakça Gösterimi: Gürpınar, B., & Atamer V., (2023).
Anonim şirketlerde iç kaynaklardan sermaye
artırımı. *İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(48), 867-898
doi:10.46928/iticusbe.1231211

ANONİM ŞİRKETLERDE İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

Araştırma

Bünyamin Gürpınar

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

bgurpınar@fsm.edu.tr

Volkan Atamer

Sorumlu Yazar (Correspondence)

volkanatamer1997@gmail.com

Bünyamin Gürpınar, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Ticaret Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde misafir öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Ticaret hukuku, rekabet hukuku ve kurumsal yönetim alanlarında lisans ve lisansüstü dersler vermekte ve bu alanlarda araştırmalar yapmaktadır.

Volkan Atamer, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Programında doktora öğrencisi olup aynı zamanda İstanbul Barosuna bağlı avukat olarak çalışmaktadır.

ANONİM ŞİRKETLERDE İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

Bünyamin Gürpınar
bgurpınar@fsm.edu.tr
Volkan Atamer
volkanatamer1997@gmail.com

Özet

Anonim şirketlerin sermaye ihtiyacını süratle ve kolayca karşılayabilmek amacıyla 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile sermaye artırımı yöntemleri yeniden düzenlenmiş olup, iç kaynaklardan sermaye artırımına TTK'da ilk kez yer verilmiştir. İç kaynaklardan sermaye artırımını TTK m. 462'de düzenlenmiştir. İç kaynaklardan artırım, belli amaca özgülenmemiş yedek akçelerin ya da kanuni yedek akçelerin serbest kullanılabilecek kısımları, sonraki yıla aktarılmış kârın veya henüz dağıtılmamış son dönem kârının, esas sermayeye eklenmesine izin verilen fonların sermayeye dönüştürülerek sermayenin artırılmasıdır (TTK m. 462/1). Sermaye artırımını, esas sermaye sisteminde genel kurul kararıyla yapılmaktadır (TTK m.456/2). İç kaynaklardan sermaye artırımıyla, şirket malvarlığında artış olmayıp; bilançodaki malvarlığı kalemleri arasındaki muhasebe işlemiyle esas sermaye miktarı artmakta, şirketin değişken malvarlığındaki değerler, şirketin sabit yapısındaki sermayesine eklenmektedir. Çalışmamızda, iç kaynaklardan sermaye artırımının özellikleri, sağladığı yarar ve artırım usulüne ilişkin hususlar incelenmiş, iç kaynaklı sermaye artırımını kararının hukuki sonuçları değerlendirilmiştir.

Amaç: Bu makalenin amacı, anonim şirketlerde iç kaynaklardan sermaye artırımının şirketler hukukundaki düzenleme kapsamında usul ve şartlarını incelemek, hukuki çerçevesini ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışma kapsamında, iç kaynaklardan sermaye artırımında mevcut yasal düzenlemeler ile bu düzenlemeler üzerinde getirilen yenilikler incelenmiştir. Ayrıca, esas sermaye artırımının hükümsüzlük halleri ve yasal süreler ile yükümlülüklerin yerine getirilmemesinin yaptırımları da ele alınmıştır.

Bulgular: İç kaynaklardan sermaye artırımını, şirketlerin malvarlığında bir artış sağlamamakla birlikte şirket sermayesindeki artışla şirkete önemli bir güven ve prestij sağlamaktadır. TTK m. 462 ile sermaye sistemleri ve sermaye artırım yöntemlerinin yeniden düzenlenmesi, şirketlerin imkânlarını artırmıştır. Ancak, kanunun belirlediği usulün tam olarak izlenememesi bazı hukuki sorunlarla karşılaşılması sonucunu da beraberinde getirmektedir.

Özgünlük: Bu çalışmada iç kaynaklardan sermaye artırımını kavramı, şirketler hukuku boyutu ile hukuki bir çerçevede son değerlendirmeler ele alınarak açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, şirketlerin konuyla ilgili özen yükümlülüğü, Türkiye'deki yasal görünüm ışığında değerlendirilmiş; ayrıca uygulamada öne çıkan gelişmelere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Artırımı, İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı, Yedek Akçeler, Fonlar, Genel Kurulun Sermaye Artırım Kararı, Yönetim Kurulu Beyanı.

Jel Sınıflandırması: K22

CAPITAL INCREASE FROM INTERNAL RESOURCES IN JOINT STOCK COMPANIES

Abstract

Capital increase methods were rearranged with the Turkish Commercial Coda (TTK-TCC) numbered 6102, and capital increase from internal resources was introduced in the TCC to meet the capital needs of joint stock companies in a quick and easy way. Capital increase from internal resources is regulated in Article 462 of the TCC. The capital increase from internal resources is the conversion of the funds allowed to be added to the capital, the profit transferred to the next year or the profit of the last year that has yet to be distributed into the capital (TCC Article 462). The capital increase proceeded with the general assembly's decision in the basic capital system (TCC Article 456/2). While there is no increase in the company's assets with the capital increase from internal resources, the amount of basic capital increases with the accounting process between the assets in the balance sheet, and the values in the company's variable assets are added to the company's fixed capital. Our study examines the characteristics of capital increase from internal resources, its benefits, the issues related to the increase procedure, and the legal consequences of the internal capital increase decision.

Objective: This article aims to explore the scope and purpose of the capital increase from internal resources within the scope of company law and to reveal the legal framework.

Method: Within the scope of the study, the existing legal regulations on capital increase from internal resources are included and the innovations brought by these legal regulations are examined. In addition, the invalidity and non-realization of the capital increase, the legal periods, and the sanctions for not fulfilling the obligations are also discussed.

Findings: Capital increase from internal sources does not increase the company's assets but increases the company's capital and provides a significant confidence and prestige to the company. With Article 462 of the TCC numbered 6102, the opportunities of the companies have been increased by rearranging the capital systems and capital increase methods. However, failure to fully follow the procedure set by the law results in some legal problems.

Originality: In this study, the concept of capital increase from internal resources has been tried to be explained by considering the dimension of company law and the last evaluations in a legal framework. In this context, the company's due diligence on the subject has been evaluated in the light of the legal outlook in Turkey, and prominent developments have also been included.

Keywords: Capital Increase, Increasing the Basic Capital From Internal Resources, Reserves, Funds, Capital Increase Decision of the General Assembly, Board Statement.

Jel Classification: K22

GİRİŞ

Pay sahiplerinin korunması amaçlanarak, sermaye artırımını yapmak isteyen şirketler kanun koyucu tarafından öncelikle kendi iç kaynaklarına yönlendirilmiştir. Böylece, şirketlerin, iç kaynaklardan yapılacak artırımının yeterli olmayacağını varsayarak doğrudan dış kaynaklara yönelerek sermaye artırımına gitmelerinin engellenmesi amaçlanmıştır. 6762 sayılı TTK'da (eTTK) iç kaynaklardan sermaye artırımına ilgili bir düzenleme olmadığı halde, bu sermaye artırım türü uzun yıllardır uygulanmaktadır. 6102 sayılı TTK m. 462'de anonim şirketlerde sermaye artırımına ilgili önemli değişiklikler ve yenilikler yapılmış, sermaye artırım yöntemleri ve usulleri yeniden düzenlenmiştir. Bu şekilde iç kaynaklardan sermaye artırımını yöntemi ilk defa 6102 sayılı TTK ile düzenlenmiş olup mülga eTTK'da yer alan hükümlerden daha ayrıntılı ve farklı bir şekilde ele alınmıştır. Bu düzenlemeler ile artırım işlemlerinin daha hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Kanunun hazırlanmasındaki en önemli nedenler arasında TTK'nın Avrupa Birliğiyle uyumlu olması ve Kanunun iş hayatıyla ilgili olarak dünyadaki gelişmelere cevap verebilecek işlerliğe kavuşturmak olduğu kanaatindeyiz. Anonim şirketlerin sermaye artırımlarında, esas sözleşmedeki esas sermaye miktarı ilgili kanuna uygun olarak belirlenmiş usuller izlenerek yükseltilmektedir. Anonim şirkette mevcut sermaye iş hacmine göre yetersiz kalıyorsa, şirket mevcut durumunu muhafaza etmek, piyasa payını yükseltebilmek, gelecekte gerekli finansmanları sağlamak için sermayelerini güçlendirme, genişleme yatırımları yapma, bazı fonlarını dönüştürme veya kanuni bir zorunlulukla sermayelerini artırma yoluna gidebilirler (Arabacı, 2013, s. 57; Bahtiyar, 2019, s. 348-349; Moroğlu, 2018, s. 7; Yavuz, 2013, s. 129).

Özel bir esas sözleşme değişikliği olarak nitelendirilen iç kaynaklardan sermaye artırımını, şirkete dışarıdan herhangi bir kaynak girişi olmadığından ve şirket malvarlığında herhangi bir artış sağlamadığından dolayı itibari (nominal) artırım olarak tanımlanmaktadır. İç kaynaklar kullanılarak yapılan artırımda, yedek akçeler, kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları, mevzuatta bilançoya girmesine ve sermayeye eklenmesine izin verilen fonların sermayeye dönüştürülmesi sağlanır (Bahtiyar, 2019, s. 358; Moroğlu, 2018, s. 3).

Bu çalışmada öncelikle iç kaynaklardan sermaye artırımının düzenlenme nedenleri açıklanacak, artırım şartları ele alınacak, sermayeye dönüştürülebilen kaynaklar ve sermaye artırım prosedürlerinden bahsedilerek sonrasında öğretilen tartışma konusu olan artırıma ilişkin hükümsüzlük halleri ve artırımın gerçekleşmemesi konusundaki görüşlere yer verilecektir.

I. Esas Sermaye Kavram ve Tanımları, Esas Sermaye Artırımı

A. Esas Sermaye Kavram ve Tanımları

Hukuki olarak sermaye, genelde bir ticari işletme veya ortaklığa tahsis edilmiş olan maddi, maddi olmayan ve parayla ölçülebilecek değerlerin toplamı olarak ifade edilmiştir. 6102 sayılı TTK'da sermaye kavramı tanımlanmamıştır. Ancak TTK m. 329 anonim şirketi, "*sermayesi belirli ve paylara*

bölinmiş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirket...” şeklinde tanımlamakla sermaye kavramına esas unsur niteliği vermiştir. Aynı maddede, pay sahiplerinin yalnız taahhüt ettikleri sermaye paylarıyla şirkete karşı sorumlu olacakları (TTK m.329/2) vurgulanmak suretiyle, pay sahiplerinin mevcut sorumluluğu sermayedeki paylarından hareketle belirlenmiştir (Akkale, 2013, s. 25; Arabacı, 2013, s. 56).

Sermaye sistemleri bakımından anonim şirket sermayesi, esas sermaye ve kayıtlı sermaye sistemi olmak üzere iki şekilde incelenir. Esas sermaye hem nakdi hem de aynı bakımdan şirkete kazandırılabilen, pay sahipleri tarafından taahhüt edilen, genel kurul kararı ile azaltılıp (TTK m. 473) artırılabilen (TTK m. 456), şirketin esas sözleşmesi gereğince sabit olarak belirlenmiş bir rakam olan sermayenin tutarıdır (Mülazımoğlu, 2020, s. 27; Pulaşlı, 2018, s. 2221). Bu kavramda bir değişiklik yapılabilmesi (sermayenin artırılıp azaltılması), bazı hukuki işlemlerin yerine getirilmesiyle mümkün olmaktadır (Soykan, 2019, s. 7). Böylece, pay sahiplerinin birtakım haklarını kullanabilmesi bakımından bir ölçü, alacaklı durumda olanlar için ise güvence niteliğinde olan sermayenin hukuki tedbirlerle korunması sağlanmaktadır. Bu sistemde sermaye, parasal bir değeri ifade eder ve önceden belirlidir. Belirlenmiş bu tutar şirketteki malvarlığındaki değişimlerle kendiliğinden artıp azalmaz. Böylece güvence altında olması gereken durumlar (alacaklı veya pay sahibi açısından) korunmuş olmaktadır. TTK m. 332/1’e göre esas sermaye, anonim şirket sözleşmesinde taahhüt edilen sermayeyi göstermesi gerektiği gibi ellibin TL’den az da olamaz (Bahtiyar, 2019, s. 110). TTK’nın “*Pay ve Sermaye Koyma Borcu*” başlıklı 476’ncı madde hükmüne göre her bir pay itibari değer bakımından en az bir kuruş olmalıdır. Bu paylar, ortaklık hak ve borçlarının ölçüsüdür ve bütün olarak payın sahipliğini ifade eder (Soykan, 2019, s. 11).

TTK m. 344/1’e göre tescil öncesi taahhüt edilmiş nakdi sermayenin en az %25’inin ödenmiş olması gerekmektedir. Kalan tutarın ise şirketin ticaret sicilinde tescilinden itibaren en geç 24 ay içinde ödenmesi öngörülmüştür (TTK m. 459). Böylece sermayenin tamamen taahhüt edilmesi sağlanmış olacaktır. Sayılan bu özellikleri dışında esas sermayenin; ortaklığın alacaklılarını koruması, risklere karşı paydaşların katılımının sağlanması, kuruluşundan itibaren bir ciddiyet eşliğini oluşturması ve TTK m. 376 doğrultusunda mali durum tespitinde bir gösterge teşkil etmek gibi işlevleri de olduğu söylenebilir (Soykan, 2019, s. 10-12).

Esas sermaye sisteminde uygulamadaki sıkıntıların giderilebilmesi için alternatif olarak, TTK ile halka açık olmayan anonim ortaklıklar için kayıtlı sermaye sistemi kabul edilmiştir¹ (Moroğlu, 2018, s. 10). Anonim ortaklıklarda kayıtlı sermaye, esas sözleşmeyle belirlenip Ticaret Siciline de tescil edilmiş olan belli bir miktara ulaşıncaya kadar uzun zaman ve para israfına yol açan formalitelere

---

¹ *Anglo-Amerikan menşeli olan kayıtlı sermaye sistemi hukukumuzda ilk olarak 1960 yılında 7462 sayılı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Kanunu ile sadece bu ortaklığa özgü olarak girmiş ve daha sonra 2499 sayılı mülga Sermaye Piyasası Kanunu ile md.12 (SPK. md. 18) halka açık anonim ortaklıklar ve son olarak da yeni Türk Ticaret Kanunu ile halka açık olmayan anonim ortaklıklar için kabul edilmiştir (TTK. Md. 460; 332).*

gerek kalmadan genel kurul yerine yönetim kurulu tarafından sermayenin artırımına imkan sağlayan bir sistemdir. Bu sistemde, sermaye piyasasının gereksinimlerine kolay ve zaman kaybetmeksizin uyulması dışında, kolaylıkla pay senediyle değiştirilebilir tahvillerin çıkarılması da mümkündür (Arabacı, 2013, s. 57; Bahtiyar, 2019, s. 349).

B. Esas Sermaye Artırımı

Esas sermayenin şirket kuruluşunda belirlenmiş olan ve şirketin esas sözleşmesinde gösterilen sabit rakamının kanunda öngörölmüş usuller izlenerek yükseltilmesi "esas sermaye artırımı" olarak tanımlanmaktadır. Esas sermayenin şirketin esas sözleşmesinde gösterilmesinden dolayı sermaye artırımı söz konusu olduğunda sözleşmenin sermaye maddesinin değiştirilmesi zorunlu olmaktadır. Anonim ortaklıklarda sermaye artırımı, TTK'da öngörölmüş olan usul izlenerek bilançodaki "esas sermaye" veya "çıkarılmış sermaye" kalemleri artırımlıdır. Esas sermaye artırımlarında, diğer esas sözleşme değişikliği durumlarından farklı bir uygulamayla, paydaşları ve alacaklıları korumak için bazı özel önlemlere ihtiyaç duyulmuştur (Bahtiyar, 2019, s. 354; Moroğlu, 2018, s. 5).

Sermaye artırımlarında, şirket ortaklarının ve alacaklılarının menfaatlerinin korunması önceliklidir. Bu nedenle sermaye artırımı prosedürleri özel toplantı ve karar nisaplarına bağlıdır. Esas sermayeye yüklenen bu anlam ve işlevler dolayısıyla sermaye artırımı kararı esas sözleşme değişikliği niteliğinde olup TTK'da düzenlenmiştir (Moroğlu, 2018, s. 2-3).

Alacaklıların korunmaya fazlaca ihtiyacının olması (alacaklıların korunması ilkesi), anonim şirketlerdeki ortakların sorumluluklarının yalnız şirkete karşı ve taahhüt ettikleri miktarla sınırlı olmasından kaynaklanmaktadır. Başka bir deyişle, taahhüt etmiş olduğu sermaye borcunu yerine getiren bir pay sahibine, rızası alınmadığı sürece ikincil veya ikinci bir sorumluluk yüklenmemektedir. Bu nedenle şirket alacaklılarının tek güvencesi esas sözleşmede belirlenmiş olan sermaye miktarıdır. TTK m.463'te, bu sermayenin korunması için bilanço tekniğinden yararlanılmış ve esas sermaye rakamına bilançonun pasif kısmında yer verilerek sermayenin pay sahiplerine iadesi önlenmiştir. Esas sermaye artırılarak, yeni paylar çıkarılma yoluyla veya mevcut payların nominal değerleri artırılarak şirket ortaklarının menfaatlerinin korunması, var olan pay sahipliği hakları yönünden mevcut oranların ve ölçülerin bozulması ihtimaline karşı gerekli uygulamalardır.

Anonim şirketlerde hem iç hem de dış kaynakların esas sermaye artırımları kural bakımından ihtiyaridir. Esas sermaye sisteminde, sermaye artırımı kararı genel kurulun yetkisinde, kayıtlı sermaye sisteminde ise tavan sermayeye kadar yönetim kurulu yetkisindedir. Esas sermaye artırımında istisnai olarak kanun koyucu özel bazı düzenlemelerle, esas sermaye artırımını zorunlu kılabilir².

---

² Kanun koyucu ülkenin ekonomik ihtiyaçları veya alacaklıların korunması gibi gerekçelerle yeni bir düzenleme yapmak suretiyle şirketlerin asgari sermaye tutarını yükseltebilir.

Sermaye artırımını kısmen yeni kuruluş niteliğinde olmayıp, kuruluştan bağımsız ve temel olarak esas sözleşme değişikliği niteliğindedir (Bahtiyar, 2019, s. 248; Kendigelen, 2012, s. 362; Moroğlu, 2018, s. 1-8).

1. Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı

Dış kaynaklardan sermaye artırımını, TTK m. 456 ve 457'de arasında düzenlenen sermayenin artırılmasına ilişkin ortak hükümlerin ardından m. 459'da düzenlenmiştir³. Dış kaynaklardan artırım, şirkete üçüncü kişiler tarafından ya da mevcut pay sahiplerince dışarıdan nakdi veya aynı nitelikte yeni malvarlığı getirilmesini ifade etmektedir. Bu tür artırımda esas sözleşmede belirlenmiş esas sermaye miktarıyla birlikte şirketin malvarlığı da aynı ölçüde artmaktadır. Bu durum, öğretide efektif

³“1. Genel olarak

MADDE 456- (1) İç kaynaklardan yapılan artırım hariç, payların nakdî bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye artırılamaz. Sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olması sermaye artırımını engellemez.

(2) Artırıma, esas sermaye sisteminde 459 uncu maddeye göre genel kurul; kayıtlı sermaye sisteminde, 460 ıncı madde gereğince, yönetim kurulu karar verir. Esas sözleşmenin ilgili hükümlerinin, gerekli olduğu hâllerde izni alınmış bulunan değişik şekli, genel kurulda değiştirilerek kabul edilmişse, bunun Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca onaylanması şarttır.

(3) Artırım, genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilemediği takdirde, genel kurul veya yönetim kurulu kararı ve alınmışsa izin geçersiz hâle gelir ve 345 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.

(4) 353 ve 354 üncü maddeler ile 355 inci maddenin birinci fıkrası tüm sermaye artırım türlerine kıyas yoluyla uygulanır.

(5) Sermayenin artırılması kararının tesciline, aşağıdaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, 455 inci madde uygulanır.

2. Yönetim kurulunun beyanı

MADDE 457- (1) Yönetim kurulu tarafından sermaye artırımının türüne göre bir beyan imzalanır. Beyan, bilgiyi açık, eksiksiz, doğru ve dürüst bir şekilde verme ilkesine göre hazırlanır.

(2) Beyanda;

a) Nakdî sermaye konuluyorsa; artırılan kısmın tamamen taahhüt edildiği, kanun veya esas sözleşme gereğince ödenmesi gerekli tutarın ödendiği; aynı sermaye konuluyor veya bir ayın devralınıyorsa bunlara verilecek karşılığın uygun olduğu (...) (1) devralınan aynı sermaye, aynı türü, değerlendirmenin yöntemi, isabeti ve haklılığı; bir borcun takası söz konusu ise, bu borcun varlığı, geçerliliği ve takas edilebilirliği; sermayeye dönüştürülen fonun veya yedek akçenin serbestçe tasarruf olunabilirliği; gerekli organların ve kurumların onaylarının alındığı; kanuni ve idari gerekliliklerin yerine getirildiği; rüçhan hakları sınırlandırılmış veya kaldırılmışsa bunun sebepleri, miktarı ve oranı; kullanılmayan rüçhan haklarının kimlere, niçin, ne fiyatla verildiği hakkında belgeli ve gerekçeli açıklamalar yer alır.

b) İç kaynaklardan yapılan sermaye artırımının hangi kaynaklardan karşılandığı, bu kaynakların gerçekliği ve şirket malvarlığı içinde var oldukları konusunda garanti verilir.

c) Şartlı sermaye artırımının ve uygulamasının kanuna uygunluğu belirtilir.

d) hizmet sunanlara ve diğer kimselere ödenen ücretler, sağlanan menfaatler hakkında, emsalleriyle karşılaştırma yapılarak, bilgi verilir.

1. Esas sermaye sisteminde

MADDE 459- (1) Artırılan sermayeyi temsil eden payların tamamı ya değişik esas sözleşmede ya da iştirak taahhütnamelerinde taahhüt edilir.

(2) İştirak taahhüdü, yeni pay almaya ilişkin 461 inci madde çerçevesinde, kayıtsız, şartsız ve yazılı olarak yapılır. İştirak taahhütnamesi, taahhütnamenin verilmesine sebep olan sermaye artırımını belirtilerek; taahhüt edilen payların sayılarını, itibarî değerlerini, cinslerini, gruplarını, peşin ödenen tutarı, taahhütle bağlı olunan süreyi ve varsa çıkarma primi ile taahhüt sahibinin imzasını içerir.

(3) Bu tür sermaye artırımında nakdî sermaye taahhüdüne 341 inci, aynı sermaye konulmasına 342 ve 343 üncü, bedellerin ödenmesine 344 ve 345 inci, halka arz edilecek paylara 346 nci, ihraç edilecek paylara 347 nci madde kıyas yoluyla uygulanır.”

bir artış olarak kabul edilmektedir (Bahtiyar, 2019, s. 354; Moroğlu, 2018, s. 43; Sümer, 2015, s. 235; Şener, 2015, s. 539). Dış kaynaklardan sermaye artırımını iki şekilde yapılabilir;

- a) Yeni paylar ve pay senetleri çıkarılarak yapılacak artırım, Bu tür sermaye artırımında ortaklıkta mevcut pay ve pay senedi sayısında artırım söz konusu olmaktadır. Halka açık veya açık olmayan anonim şirketlerde bu tür artırımın yapılması mümkün olabilmektedir.
- b) Mevcut payların itibari (nominal) değerlerinin artırılması suretiyle sermaye artırımını, Bu tür artırımda ise yeni paylar ortaya çıkarılmadan mevcut payların itibari değerleri getirilen yeni sermaye oranında artırılmaktadır. Yani, itibari esas sermaye ve malvarlığı artmakta, pay ve pay senedi sayısında bir değişiklik olmaksızın paylardaki itibari değer belli oranda artırılmaktadır. TTK'nın m. 421 f. 2(a)'da bu tür artırımdan örtülü olarak bahsedilmektedir⁴. Bu artırım türü de halka açık olmayan ve olan anonim şirketlerde yapılabilir. Ancak, halka açık anonim şirketlerde, genel kurulun oybirliği kararı gerektiği için uygulanması çok zordur ve bu tür artırım yoluyla halka açılabilme, yeni pay ve pay senetleri çıkarılması söz konusu olmadığından mümkün değildir (Bahtiyar, 2019, s. 354-358; Moroğlu, 2018, s. 5-6).

2. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı

İç kaynaklardan sermaye artırımını, ortaklığa yeni bir nakdi veya aynı değer girmeksizin, ortaklığın zaten mevcut olan ve bilançoda yer alan kaynaklarının sermayeye eklenmesiyle sermayede bir artış sağlanmasıdır. Böylece artmış olan esas sermayeyi temsil edecek yeni paylar ihdas edilmiş olacak veya zaten mevcuttaki payların nominal değerleri artırılmış olacaktır. TTK m. 462'nin maddi hukuk dayanağını oluşturduğu söz konusu sermaye artırım yöntemi, serbest yedek akçeler ve dağıtılmamış önceki yıl karları ile gayrimenkul ve iştirak payı satışıyla elde edilen gelirlerden sermaye artırımını, “iç kaynaklardan sermaye artırımını” olarak nitelendirilmektedir (Bahtiyar, 2019, s. 358; Moroğlu, 2018, s. 7; Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, 2019, s. 249). TTK m. 462 düzenlemesinden önce de öğretide bir kısım yazarlar, iç kaynaklardan sermaye artırımının hukuki niteliğine ilişkin olarak, bunun “esas sözleşme değişikliğinin” özel bir şekli olduğu ve maddi hukuk temeli bakımından boşluğun doldurulması gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır (Bahtiyar, 1996, s. 60; Berzek Durak, 1990, s. 46; Yurtman Demir, 1997, s. 9).

---

⁴Moroğlu, TTK'nın m. 421 f. 2-(a) hükmünü karşılayan eTK 388/1. maddede “*pay sahiplerinin taahhütlerini artırmak hususundaki kararlar için bütün pay sahiplerinin ittifakı şarttır*” hükmünün daha kapsamlı ve doğru olduğunu, “*bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük...koyan kararlar*” dışında da pay sahiplerinin taahhütlerinin artırılmasının söz konusu olabileceğini belirtmektedir.

**“V - Esas sözleşme değişikliklerinde toplantı ve karar nisapları
MADDE 421**

...

(2) Aşağıdaki esas sözleşme değişikliği kararları, sermayenin tümünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin oybirliğiyle alınır:

a) Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar...”

İç kaynaklardan sermaye artırımında geçerli kurallar tüm sermaye artırım türlerinde de geçerlidir. İç kaynaklar kullanılarak yapılacak sermaye artırımını TTK m. 462'de⁵ düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca iç kaynaklar kullanılarak yapılacak sermaye artırımına ilişkin karar, esas sözleşmede ağırlaştırıcı yönde bir düzenleme bulunmadığı varsayımında, şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıya katılan payların çoğunluğu ile alınması gerekir. İlk toplantıda toplantı nisabı elde edilemezse, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılarak, şirket sermayesinin en az üçte birini temsil eden payların katılımı ile ve katılanların çoğunluğu ile karar alınabilir.

İç kaynaklardan sermaye artırımını, anılan maddede belirlenen kalemlerin esas sermayeye eklenmesiyle yapılmaktadır (Moroğlu, 2018, s. 7). İç kaynakları, şirket ortaklığının bünyesinde mevcut fonlar ve diğer kaynaklar oluşturur. TTK m. 462/1 uyarınca, genel kurul kararı ile ayrılmış, belli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile serbest olarak kullanılabilen kanuni yedek akçeler, yeniden değerlemelerle veya yapılan satışlarla (iştirak hisseleri ve gayrimenkul satışlarından) elde edilen gelirler, açık yedek akçe haline gelmiş gizli yedek akçeler, bilançoya konulabilen ve sermayeye eklenebilen fonlar⁶, önceki yıldan aktarılan kar ile henüz dağıtılmamış son yılın net karının eklenmesi gibi kalemler iç kaynaklardan sermaye artırımında kullanılabilir. Maddede sayılmış olan iç kaynaklar “numerus clausus” ilkesine tabi değildir (Altaş, 2012, s. 145).

İç kaynaklarla yapılan sermaye artırımında bu kalemlerin şirket bünyesinde gerçekten var olduğu, son altı ayda çıkarılmış ve onaylanmış bir yıllık bilanço ve yönetim kurulunca verilen yazılı bir beyan vasıtasıyla doğrulanır. Sermaye artırımının tescili, genel kurulun veya yönetim kurulunun kararı ve esas sözleşmedeki ilgili maddelerinin değiştirilmiş şekillerinin sunulması ile sağlanır. Tescilden sonra tescil anında var olan pay sahipleri, paylarının sermayeye oranı göz önüne alınarak bedelsiz payları kendiliğinden iktisap etmiş olur. Başka bir deyişle iç kaynaklardan sermaye artırımını ile ortaya çıkan

---

⁵“**MADDE 462-** (1) Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar sermayeye dönüştürülerek sermaye iç kaynaklardan artırılabilir.

(2) Sermayenin artırılan kısmını, iç kaynaklardan karşılayan tutarın şirket bünyesinde gerçekten varolduğu, onaylanmış yıllık bilanço ve yönetim kurulunun vereceği açık ve yazılı bir beyanla doğrulanır. Bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olduğu takdirde, yeni bir bilanço çıkarılması ve bunun yönetim kurulu tarafından onaylanmış olması şarttır⁽²⁾.

(3) Bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması hâlinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamaz. Hem bu fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılabilir. Artırım genel kurul veya yönetim kurulu kararının ve esas sözleşmenin ilgili maddelerinin değişik şeklinin tescili ile kesinleşir. Tescil ile o anda mevcut pay sahipleri mevcut paylarının sermayeye oranına göre bedelsiz payları kendiliğinden iktisap ederler. Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılamaz ve sınırlandırılmaz; bu haktan vazgeçilemez.”

⁽²⁾26/6/2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesiyle, bu fıkrafta yer alan “işlem denetçisinin” ibaresi “yönetim kurulunun” ve “işlem denetçisi” ibaresi “yönetim kurulu” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶Örnek olarak; yeniden değerlendirme, pay senedi ihraç primleri (emisyon primleri), iştirak ve taşınmaz satış hasılatı, yabancı para çevrim farkları, pay senedi iptal karları ve enflasyon fonu sayılabilir.

bedelsiz paylar, kanunen şirketin mevcut pay sahiplerine geçmekte, dolayısıyla şirket ortakları eski/mevcut payları yanında bedelsiz paylara sahip olmaktadır.

II. Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı ile İç Kaynaklardan Sermaye Artırımının Farkları

İç kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artırımı, özel bir esas sözleşme değişikliğiyle özel bir sermaye artırımı türü olarak kuruluşun ve dış kaynaklardan sermaye artırımlarından farklı olup tek bir işlemdir. İç kaynaklardan sermaye artırımında, ortaklığa yeni bir malvarlığı getirilmesi söz konusu değildir (Andaş, 1987, s. 21).

Dış kaynaklardan sermaye artırımı, şirkette pay sahibi olanlar veya henüz pay sahibi olmayanlar tarafından ortaklığa dışarıdan yeni bir kaynağın getirilmesidir. Bu türden bir sermaye artırımına gidilmesinin ana nedenleri, şirket için yeni yatırım yapılarak büyümesinin sağlanması, genişlemek için başka şirket veya işletme devralınarak sermayeyi artırmak ya da uzun süredir üstlenilen yüksek meblağlı borçları ödemediği yaşanan zorlukları aşmak için sermaye kazanmak ihtiyacı olabilir. Dış kaynaklardan sermaye artırımında ortaklığın mal varlığıyla beraber ortaklığın esas sözleşmesindeki ana sermaye miktarı da aynı oranda artmaktadır. Ancak, iç kaynaklardan sermaye artırımında, ortaklığa dışarıdan yeni bir mal varlığı girmesi söz konusu olmayıp ortaklığın mal varlığı aynı kalmakta ve esas sözleşmede yer alan nominal sermaye miktarı artmaktadır (Düden, 2021, s. 31). TTK m. 456/1’de iç kaynaklardan yapılan artırımı hariç olmak üzere, nakdi payların bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye artırımına gidilemeyeceği hükmü yer almaktadır⁷(Moroğlu, 2003, s. 45-50). Öğretide, sermaye artırımında bu şartın konuluş amacı; şirketi öncelikle öz imkanlarından yararlanmaya zorlamak, şirketin paydaşlarında kalan iştirak taahhüdü alacaklarını tahsil ederek ihtiyaçlarını sağlamak, suistimallerin önüne geçmek, şirketlerin sermayesini koruma gibi sebeplerin olabileceği genellikle dile getirilmektedir (Bahtiyar, 2020, s. 353; Moroğlu, 2003, s. 45-46; Şener, 2019, s. 568; Sümer, 2015, s. 235; Tekinalp, 2015, s. 126).

TTK m. 456/1, c. 2’de, sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olmasının sermaye artırımını engellemeyeceği açık bir şekilde hükme bağlanmıştır. Bu hükümdeki “*sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların*” ne oranda olacağı tartışmalıdır. Anılan tutarın en fazla %5’lik bir oranı ifade edeceği; daha açık ifadeyle, toplam sermayeye oranla en fazla %5’lik bir miktarın ödenmemiş olması durumunda, bu istisnadan yararlanılarak sermaye artırımı yapılabileceği söylenebilir. Moroğlu, ilgili hükümde somut bir ölçüye yer verilmemesinin, içtihat aykırılığına yol açacağını, yönetim kurulu üyelerini kararsızlığa sevk edeceğini dile getirerek %95 gibi kesin bir oran

---

⁷Bu hükme göre, iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımında, payların nakdi bedelleri tamamen ödenmesine gerek bulunmamaktadır. eTTK döneminde konuyu düzenleyen 391. maddede açıkça ifade edilmese de iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımında payların nakdi bedelleri tamamen ödenmesine gerek bulunmadığı ifade edilmekteydi. Moroğlu, ilgili hükümde payların nakdi bedelleri denmekle sadece nakdi sermaye taahhütleri ile sınırlı tutulmasını doğru bulmamakta, bu şartın amacı ve işlevi gereği ayın, hak ve alacak olmak üzere açıkta kalan tüm sermaye taahhütlerini kapsaması gerektiğini ileri sürmektedir (Bkz. Bahtiyar, 2020: 354; Moroğlu, 2018: 46-50; Pulaşlı, 2020: 497; Yalçın, 2018: 14).

benimsenmeli idi diyerek getirilen düzenlemeyi eleştirmektedir (Moroğlu, 2018, s. 50; Şener, 2019, s. 540).

İç kaynaklar (fonlar, dağıtılmamış kar ve yedek akçeler vb.) sermayeye dönüştürülmeksizin dış kaynaklı sermaye artırımını yapılamamaktadır (Saraç, 2012, s. 549; Benzer yönde bkz. Tekinalp, 2015, s. 124-125). TTK m. 462/3'te, bu tür artırım yasaklanmıştır⁸. Hükümün gerekçesinde de belirtildiği gibi bu şartın getirilmesinin amacı, iç kaynaklardan sermaye artırımını mümkünken dış kaynaklardan sermaye artırımını yapılması, mali açıdan zayıf olan pay sahiplerinin payının azalmasını önlemek, alacaklıları korumak ve şirketteki iç dengeleri sağlamak olabilir (Bahtiyar, 2020, s. 355; Moroğlu, 2018, s. 55-56; Saraç, 2012, s. 549). Öğretide Tekinalp, bu hükmün, anonim şirketin özellikle yüksek miktarda nakdi sermaye artırımları yapmayarak sermaye artışlarına katılamayan paydaşlarının bu fonlarda bulunan paylarındaki küçülmeye engel olunması amacını taşıdığını ifade etmektedir (Tekinalp, 2015, s. 127-128).

İç kaynaklar sermayeye dönüştürülmeden, dış kaynaklardan sermaye artırımını yapılamaması yasağı; TTK m. 462/3, c. 2'de, "*Hem bu fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılabilir.*" denilmekle yumuşatılmıştır (Tekinalp, 2015, s. 128-130). Esasen, iç kaynaklarla beraber dış kaynakların da aynı zaman ve aynı oranda beraber kullanımı, TMK m. 2'deki, sermaye artırım hakkının dürüstlük kuralına uygun kullanılmasının bir nevi tezahürü sayılır (Dürüstlük kuralı hakkında geniş bilgi için bkz. Akyol, 1995, s. 52vd.; Oğuzman/Barlas, 2010, s. 233vd.; Bahtiyar, 2020, s. 355). Kısaca bu artırımın dış kaynaklardan sermaye artırımından temel olarak farkları, SerPK m. 18/3 ve TTK m. 456/1'deki ön şartın aranmaması, şirket ortaklarından katılma taahhüdü alınmamasıdır (Bahtiyar, 2020, s. 366-367).

III. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri

Günümüzde değişen ekonomik şartlar ve piyasaların durumuna bağlı olarak, anonim şirketler sıklıkla sermaye artırımına gereksinim duymaktadırlar. Şirketlerin sermayelerini artırma nedenlerinden başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz,

1. Şirket faaliyetlerinin devam ettirilmesi için yasal yollarla yıllık kâr oranının, pay ile pay senetlerinin piyasa değerinin düşürülmesi amaçlanabilir. Şirketlerin kâr oranları, esas sermayeye oranlanarak hesaplandığından iç kaynakları yüksek olan şirketler esas sermaye artırımını yapmadıkları takdirde esas sermayeleri düşük, buna nispetle sağladıkları kâr oranları da yüksek kalacaktır. Böylece rakip şirketlere karşı, çalışanların zam talep baskılarıyla ve muhtemelen vergi idaresinin inceleme riskiyle karşı karşıya kalacaklardır. Bunun gibi piyasa kurunun yüksek olması nedeniyle pay senetleri alıcısının azalmış olması alım-satımda bir daralmaya da yol açacaktır (Moroğlu, 2018, s. 17-18). Bu

---

⁸ İlgili hüküm sadece fonlardan bahsetse de TTK m. 462/3'te sadece yeniden değerlendirme fonlarını değil; herhangi türdeki bir iç kaynağı, yani dağıtılmamış kar ve yedek akçeler gibi iç kaynakları da içerdiği söylenebilir (Moroğlu, Sermaye Artırımı, 2018, s. 56; Bahtiyar, Ortaklıklar, 2019, s. 356).

yolla artırımın sağlanması, şirketteki kâr oranının düşük görünmesine yol açsa da paydaşlara dağıtılan kâr miktarı sonuç olarak değişmediğinden pay sahipleri zarara uğramayacaklardır.

2. Anonim şirketler kârlarının dağıtımında dengeyi sağlayarak ortaklığın kredibilitesini artırmak isteyebilirler. Bilindiği gibi anonim şirketlerde, esas sermayenin sermaye azaltılmasına gidilmesi haricinde ortaklara dağıtılması imkânı yoktur. Ancak esas sermaye dışında kalan aktif mal varlığı olan yedek akçeler ve kanunca kullanılması serbest olan diğer fonlar, genel kurul kararıyla, pay sahiplerinin tasarrufuna açıktır. Yedek akçeler ve dağıtılabilir kârın sermayeye eklenmesi ortaklık için birtakım yararlar sağlayabilir. Bu yol, likidite sıkıntısını nispeten ortadan kaldırması nedeniyle ödeme güçlüklerini giderirken, yedek akçeler kullanılarak yapılan artırım, şirket malvarlığı değişmemesine rağmen paydaşların ortaklıkla bağlarının güçlenmesini ve kâr oranını, hisse senetleri kurunda da düşmeyi sağlayarak ortaklığın kredibilitesinin artmasını sağlar (Andaş, 1987, s. 6; Bahtiyar, 2019, s. 359; Moroğlu, 2018, s. 18).

3. Anonim şirket kazandığı kârı dağıtmaksızın bu karı, net malvarlığını güçlendirmek veya yatırım için sermaye gereksinimini karşılamakta kullanmak isteyebilir. Bunun için paydaşlara, gereğinde paraya dönüştürebilecekleri yeni pay ve pay senetleri vererek bir taraftan paydaşlar tatmin edilirken diğer taraftan sermayenin korunması sağlanır. Başka bir anlatımla paydaşlara nakit kâr payı dağıtmaksızın pay senedi verilerek elde edilen kâr sermayeye eklenmiş olur.

4. Sermaye artırımının bir diğer amacı, bazı kanuni teşvikler ve vergi kolaylıklarından yararlanmak da olabilir.

5. Anonim şirket iç kaynaklardan sermaye artırımı yoluna giderken bu oranda paydaşlarına pay ve pay senedi vermek suretiyle, kârın dağıtılmasında istikrarı sağlama amacı da güdebilir. Böylece kârın dağıtımında hem istikrar sağlamış olmakta hem de elde edilen kâr yatırım sermayesi şeklinde şirkette kalmaktadır (Moroğlu, 2018, s. 20).

6. Şirketler herhangi bir ekonomik veya mali bir gerekçe olmaksızın, sadece kanuni zorunluluk nedeniyle de sermaye artışına gidebilir. Örneğin, kanunen zorunlu bir neden olan ve TTK m. 462/3'te yer verilen "bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması halinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırılamaz" hükmü, dış kaynaklardan sermaye artırımına gidebilmek için öncelikle iç kaynaklara işaret etmektedir (Moroğlu, 2018, s. 13-21). Bu hüküm, iç kaynaklardan artırım imkânı varken başka yollarla artırım yapılmasını önlenmeyi, dolayısıyla paydaşlar ve alacaklıların korunmasını amaçlamaktadır.

Özetle anonim şirketler borç ödemek için yetersiz kalan mali durumlarını düzeltmek, sağlam bir sermaye yapısına kavuşmak ve kredibilitelerini yükselmek gibi yukarıda sayılan nedenler dışında da çeşitli amaçlarla şirket sermayelerini artırma ihtiyacı duyabilirler (Moroğlu, 2018, s. 4-10). Esasen tüm sermaye sistemlerinde sermaye artırımının en önemli nedeni, yapılmasını planladıkları yatırımlar için gereken finansman ihtiyacını karşılamaktır (Saraç, 2009, s. 4).

Yukarıda sayılmış olan nedenler, ortaklık sermayesinin artışı için birer gerekçe oluşturmakla beraber, artırım yapılması için mutlaka haklı bir nedenin olması gerekmez. Buna göre artırım nedeninin olmaması veya gösterilmemesi sermaye artırımını geçersiz kılmaz (Saraç, 2009, s. 4).

IV. İç Kaynaklardan Sermayenin Artırım Şartları

İç kaynaklardan yapılacak olan sermaye artırımının koşulları TTK m. 462/2'de⁹ düzenlenmiştir. Bu tür sermaye artırımını için, söz konusu tutarların şirket bünyesinde gerçekten var olduğu, bir yıllık onaylanmış bilanço ile yönetim kurulu tarafından açık ve yazılı bir beyanla (m.457) doğrulanması şarttır ve son altı aylık bilanço geçerlidir. Bu şart işlemin güvenliğinin sağlanması için getirilmiştir, bu durumda şirket sermayesinde gerçekte olmayan mal varlıkları varmış gibi gösterilip artırılmasıyla paydaşların veya şirketin alacaklılarının zarara uğraması önlenmeye çalışılmıştır.

Bilanço tarihi altı ayı geçmişse, yeni bir bilançonun çıkarılması ve yönetim kurulunca onaylanması şarttır. Altı aylık süre aşıldığında söz konusu olan iç kaynak kullanılmış sayılır ve iç kaynağın yeni tarihli bilanço hazırlanarak yönetim kurulunca onaylanarak doğrulanması gerekir (Altaş, 2017, s. 534-535). Yönetim kurulunca hazırlanan beyanın içeriği TTK m. 457/2'de düzenlenmiştir. Bu hükme göre iç kaynaklardan sermaye artırımına ilişkin beyanda, artırımın hangi kaynaklar kullanılarak karşılandığı, kaynakların gerçekliği ve şirketin malvarlığı içerisinde yer aldıkları hususunda garanti verilmesi gerekir. İlave olarak, sermayeye dönüştürülmüş fon veya yedek akçelerin serbestçe tasarruf olunabilirliğiyle gerekli organ ve kurumlardan onayların alındığı, kanuni olarak idari gerekliliklerin yerine getirildiği hakkında belgeli ve gerekçeli açıklamalar yapılır. Ticaret Sicil Yönetmeliği m. 73 uyarınca¹⁰ yukarıda ifade ettiğimiz şartlara ilişkin olarak yeminli mali müşavir ya da serbest muhasebeci raporu veya denetime tabi olan şirketlerde bu tespitlere ilişkin olarak bağımsız denetçi raporunun hazırlanması gerekmektedir.

Yapılan sermaye artırımını, genel kurul ya da yönetim kurulu (kayıtlı sermaye sisteminde) kararıyla birlikte esas sözleşmedeki ilgili maddelerin değiştirilmiş şekillerinin tescil ve ilanı ile kesinleşir (TTK. 456/3, 462/3, 460/6). Sermaye artırım kararının, genel kurul ya da yönetim kurulu karar tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilmesi gerekir. Tescil edilmediği takdirde, genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ve Bakanlık izni alınmışsa (sözleşme değişiklikleri Bakanlık iznine tabi şirketlerde) da izin geçersiz hale gelir (TTK m. 456/3). Tescilin sonrasında tescil anında pay sahibi olanlar, paylarının sermayeye oranlarına göre bedelsiz payları kendiliğinden iktisap eder. Bedelsiz paylardaki hak kaldırılamaz, sınırlandırılmaz ve bu haktan da vazgeçilemez (TTK. 462/3) (Altaş, 2017, s., 534-535; Bahtiyar, 2019, s. 357; Moroğlu, 2018, s. 57-639).

⁹“MADDE 462- (2) Sermayenin artırılan kısmını, iç kaynaklardan karşılayan tutarın şirket bünyesinde gerçekten varolduğu, onaylanmış yıllık bilanço ve yönetim kurulunun vereceği açık ve yazılı bir beyanla doğrulanır. Bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olduğu takdirde, yeni bir bilanço çıkarılması ve bunun yönetim kurulu tarafından onaylanmış olması şarttır”.

¹⁰Yönetmelik (RG, 27.01.2013, S. 28541) yayımı tarihinde yürürlüğe girdi.

V. Sermaye Artırımında Kullanılabilen İç kaynaklar

TTK m. 462’de, iç kaynaklardan sermaye artırımı için sermayeye eklenebilen mal varlığının unsurları gösterilmiştir. Madde gerekçesinde belirtildiği üzere, iç kaynaklar ‘*numerus clausus*’ karakter taşımaz, dolayısıyla maddede belirtilmeyen iç kaynak da mevzuatla yasaklanmadığı sürece sermayenin artırımında kullanılabilir. Kanunda m. 462’de açıkça kullanılacak mal varlığı kaynakları, belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler, kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar¹¹ şeklinde sıralanmıştır.

A. Yedek Akçeler

Şirketler, ticari hayattaki risklere karşı kâr ettiği yıllarda yedek akçe ayırmak mecburiyetindedirler. Yedek akçeler, işsizliğin önlenmesi, olası zararların kapatılmasıyla düzenli bir kâr dağıtımını sağlaması yanı sıra alacaklıların da alacaklarını garantilemek gibi amaçlarla kullanılabilirler (Deryal, 2002, s. 328; Gökdemir Tamer, 2015, s. 47; Moroğlu, 2018, s. 217; Yurtman Demir, 1997, s. 41).

Yedek akçeler doktrinde farklı şekilde tanımlanmıştır. Örneğin ortaklığın esas sermayesini aşan safi malvarlığı (Deryal, 2002, s. 328; Tekinalp, 1979, s. 245), zararları kapatmak, beklenmeyen kayıplarla masrafları karşılamak, ortaklığın gelişimini ve istikrarlı kâr payı dağıtımını sağlamak amacıyla, genel kurul kararıyla kazançlardan alıkonulmuş olan ve sermayeyi aşan malvarlığı (Doğanay, 1990, s. 1036; Gökdemir Tamer, 2015, s. 47; Moroğlu, 2018, s. 209) şeklinde tanımlamalar yapılmıştır. Yedek akçelerin, sermayeyi koruması ve kuvvetlendirmesi, düzenli olarak kâr dağıtımını sağlaması, anonim şirketin istikrarlı gelişimi ve çalışanları koruması gibi temel fonksiyonları olduğu söylenebilir (Canözü, 2015, s. 68; Gökdemir Tamer, 2015, s. 47; Öztürk, 2007, s. 194). Bunlardan en önemlisi, yedek akçeler, ortaklık sermayesini aşan net malvarlığı olup esas sermayenin bir parçası olduğundan şirketin zarar etme riskine karşı ortaklığın sermayesini koruma fonksiyonu olduğu açıktır (Andaş, 1987, s. 23; Bilgin, 1982, s. 148; Gökdemir Tamer, 2015, s. 47).

TTK m. 523’te “Kanuni ve esas sözleşmede öngörülen isteğe bağlı yedek akçeler ayrılmadıkça pay sahiplerine dağıtılacak kâr payı belirlenemez” hükmüne göre; yedek akçelere öncelik verilmekte ve pay sahiplerinin kâr payı hakkı ikinci plana itilmektedir. Kâr payı ancak kanuni ve esas sözleşmede gösterilmiş olan isteğe bağlı yedek akçeler ayrıldıktan sonra belirlenebilmektedir (Bilgili/Demirkapı, 2013, s. 518; Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, 2021, s. 624; Pulaşlı, 2015, s. 547; Şener, 2015, s. 719; Tekinalp, 2015, s. 355).

Sermaye artırımını için genel kurul, gerekli nisaplarla yedek akçeleri ve serbestçe kullanılabilen diğer iç kaynakları sermayeye ekleyebilir ve ortaklığa dışardan yeni bir malvarlığı getirilmesi de söz

---

¹¹Bu fonlar; yeniden değerlendirme fonu, pay senedi ihraç (emisyon) primleri, iştirak ile taşınmaz malların satış hasılatı, yabancı paraya dönüşüm farkları, pay senedi iptal kârları ve enflasyon fonu sayılabilir (Yavuz, 2013: 131).

konusu olmadığından dolayı iştirak taahhüdünde bulunulması gerekmez (Andaş, 1987, s. 24). Yedek akçeler, kârın dağıtılmayan kısmı anlamında, esas sermayenin ödenmiş kısmıyla beraber bilançonun pasifinde gösterilir (Bilgili/Demirkapı, 2013, s. 259).

1. Kanuni Yedek Akçeler

a) Genel Kanuni Yedek Akçeler

Kanun tarafından, kullanılmaları ve ayrılmaları şirket organlarının takdirine bırakılmamış, emredici nitelikte belirlenen yedek akçelerdir (Moroğlu, 2018, s. 319). Emredici nitelikte düzenlenmesinin nedeni, yedek akçelerin, pay sahipleriyle beraber üçüncü kişilerin menfaatlerinin korunmasını sağlamaktır (Bilgin, s. 1982, 152; Moroğlu, 2018, s. 319). Bu hükme aykırılık veya ihlal, ilgili kararı derecesine göre yok, batıl veya iptal edilebilir duruma getirebilir. TTK m. 519/1'e göre, *“Yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşınca kadar genel kanuni yedek akçeye ayrılır”*. Bu hükümde belirtilen zorunluluk sınırına ulaşıldıktan sonra da TTK m. 519/2'de sayılan gelirler kanuni yedek akçeye eklenmelidir.¹² Eklenecek diğer kalem ise, TTK m. 519/2-b'de ifade edilen ıskat kazancıdır. Bu hükümde; *“İskat sebebiyle iptal edilen pay senetlerinin bedeli için ödenmiş olan tutardan, bunların yerine verilecek yeni senetlerin çıkarılma giderlerinin düşülmesinden sonra kalan kısmı”* genel kanuni yedek akçeye eklenir, denilmektedir (Moroğlu, 2018, s. 220; Pulaşlı, 2015, s. 573; Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, 2014, s. 561; Tekinalp, 2015, s. 504). Ayrıca, pay sahiplerine kâr payı olarak %5 oranında ödeme yapıldıktan sonra, kâr payı alacaklılarına dağıtılacak toplam tutarın da yüzde onu genel kanuni yedek akçeye eklenir (Moroğlu, 2018, s. 220). Bunların dışında, yedek akçe olarak esas sözleşmeye genel kurul kararıyla, yıllık kârın %5'inden fazla bir meblağın ayrılabilmesi veya yedek akçenin ödenmiş olan esas sermayenin %20'sini aşabileceği öngörülebilir (TTK m. 521; 523/2-b) (Moroğlu, 2018, s. 220).

Kanuni yedek akçelerin sermayenin artırımında kullanılması şartları TTK m. 519/3'te açıklığa kavuşturulmuştur. Bu hükme göre *“Genel kanuni yedek akçe sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir.”* Böylece, kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısmı aynı

---

¹²Hükümde söz konusu edilen (ekleneceği belirtilen kısım), uygulamada (agio) emisyon primi de denilmektedir. Emisyon primi, payların itibari değerlerinden daha fazla bedelle çıkarılması sonucunda elde edilen gelir olarak ifade edilmektedir ve bununla ilgili karar verme yetkisi de genel kuruldadır (Moroğlu, 2018, s. 220); *“Anonim şirketlerin hisse senetlerini, itibari değerinin üstünde bir bedelle ihraç etmeleri durumunda, elde edilen tutarın itibari değere karşılık gelen kısmı şirketin esas sermayesini oluşturur. Bunu aşan tutara ise agio veya ihraç (emisyon) primi, böyle paylara da agiolu paylar veya primli paylar adı verilir.”* (Bkz. Bahtiyar, 2014, s. 253; Bilgili/Demirkapı, 2013, s. 263; Tekinalp, 2015, s. 94; Pulaşlı, 2015, s. 531; Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, 2014, s. 561; Yıldız, 2000, s. 547).

madde uyarınca ana sözleşmede yazılı veya çıkarılmış sermayenin yarısını geçen tutarıdır ve bu kısımda yasal herhangi bir kısıtlama olmadığından, genel kurul kararıyla serbest yedek akçeye dönüştürülüp üzerinde serbestçe tasarrufta bulunulabilmesi de mümkündür.

TTK m. 521’de düzenlenen sözleşmeyle ayrılmış olan kanuni yedek akçeler, genel kanuni yedek akçeyi düzenleyen TTK m.519 hükmüne tabidirler (Moroğlu, 2018, s. 223; Tekinalp, 1979, s. 278). TTK m. 519/3 hilafına genel kurulca yapılacak artırımlar, emredici hükme aykırılığı nedeniyle batıl olur. Başka bir amaca özgülenmiş %50’yi geçen kanuni yedek akçenin sermayenin artırımına tahsisi halinde, buna ilişkin verilen genel kurul kararı hükme aykırılığı nedeniyle iptal edilebilir (Moroğlu, 2018, s. 222).

Anonim şirketler, ortaklığın yıl içerisinde zarara uğraması ve birinci ayırım için kanunca öngörülen ödenmiş sermayenin %20’sine kadar ulaşılması gibi şartları sağlayamadığı durumlarda birinci kanuni yedek akçe ayıramazlar (Altaş, 2016, s. 33).

b) Özel Kanuni Yedek Akçeler

aa) Ortaklığın İktisap Ettiği Kendi Payları İçin Ayrılan Yedek Akçe

TTK m. 379 vd. maddelerine göre, anonim şirketler belli sınırlar içinde kendi paylarını sürekli (TTK m. 379) veya geçici olarak (TTK m. 382-384) iktisap edebilirler. Bu takdirde şirketler, TTK m. 520/1’e göre, iktisap ettiği kendi payları için iktisap tarihindeki değerlerini karşılayan tutarda yedek akçe ayırmak zorundadırlar (Moroğlu, 2018, s. 224). Anonim şirketlerin iktisap ettikleri kendi payları bilançonun aktifinde yer alırken, bu paylar için ayrılan kanuni yedek akçeler bilançonun pasifinde yer alır. Şirketin tasfiye edilmesi halinde bile kendi paylarının herhangi bir değer ifade etmemesi sağlanmış olur.

Anonim şirketin iktisap ettiği kendi payları için ayrılan yedek akçeler, bu paylar devredildikleri veya yok (itfa) edildikleri zaman iktisap değerlerini karşılayan tutarda çözülebilirler, böylece iç kaynaklardan sermaye artırımında da kullanılabilirler (Moroğlu, 2018, s. 224; Özdamar, 2005, s. 166; Yanlı/Okutan Nilsson, 2015, s. 1-6; Yılmaz, 2005, s. 241).

bb) Yeniden değerlendirme fonu

Yeniden değerlendirme, anonim şirketlerin bilançolarında yer alan sabit varlıkların -bazı hallerde yalnızca amortismanına tabi iktisadi kıymetleri ve bunların üzerinden ayrılmış olan ve bilançolarının pasif kısmında gösterilen amortismanlarının- cari para birimiyle ele alınması şeklinde tanımlanmaktadır (Andaş, 1987, s. 31; Moroğlu, 2018, s. 225). Yeniden değerlendirme, enflasyonun şirketler üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesine yöneliktir. Enflasyon düzeltilmesi şartları gerçekleşmeyen dönemlerde, yeniden değerlendirme ilgili dönem sonu itibarıyla yasal kayıtlardaki değerler de dikkate alınarak yapılabilmektedir. Böylece, mali tabloların homojen hale getirilmesi, şirketin ekonomik ve mali durumuyla ilgili olarak faaliyetlerinin sonuçlarının doğru resim ilkesine uygun şekilde

gösterilmesi sağlanmakta, şirketin farklı dönemlerini veya benzer şirketlerle karşılaştırma olanağı elde edilmekte ve şirket sermayelerinin korunması amaçlanmaktadır (Andaş, 198, s. 37).

Şirketler, bilançolarının pasif kısmında gösterilen amortismanlarını her hesap dönemi sonunda, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca Resmi Gazete’de ilan edilen yeniden değerlendirme oranıyla çarparak yeniden değerleyebilmektedirler¹³. Bu değer artışı, bilançonun pasifinde ‘‘Yeniden Değerleme Fonu’’ adı altında özel bir fon hesabında tutulur (TTK m. 520/2). Söz konusu yeniden değerlendirme fonları da sermaye artırılmasında kullanılabilir iç kaynaklardandır. Anonim şirketler, anılan değer artışlarını ilkesel olarak artırımda kullanıp kullanmamakta serbesttirler. Bazı özel durumlarda, sermaye artırımında kullanılan bu değerler, dürüstlük kuralına ve başkalarının haklarına en az zarar verme ilkesine aykırılık teşkil edebilir (Moroğlu, 2018, s. 225). Şirketlerce elde edilen değer artış kazancı, sermaye artırımında kullanılması koşuluyla kurumlar vergisinden muafır (VUK. Mük. M. 298/A.7). Ayrıca değer artış kazancının iç kaynaklardan sermaye artırımını yoluyla sermayeye eklenmesi karşılığında çıkarılan bedelsiz paylar ve pay senetleri de kâr dağıtım kapsamında sayılmayıp gelir vergisinden (KVK m. 5/1) istisna edilmiştir (Moroğlu, 2018, s. 226).

cc) Diğer fonlar

TTK m. 520/2’ye göre, ilgili mevzuat gereğince bilançonun pasifinde bulunan diğer fonlar da sermayeye dönüştürülebilirler. Gerçekte bu fonlar, açık yedek akçeye dönüştürülmüş gizli yedek akçelerdir.

Anonim şirketlerde, bilançoda görülmeyen, dolayısıyla da genel kurulca denetlenemeyen, sonuçta miktarı pay sahiplerinin ve üçüncü kişilerin bilgisi dışında olan yedek akçelerdir. Bu durum ise bilançolarda açıklık ve doğruluk ilkesi bakımından bir istisna oluşturmaktadır (Bilgin, 1982, s. 163; Moroğlu, 2018, s. 226).

2. İsteğe Bağlı (İradi) Yedek Akçeler

İradi yedek akçeler, esas sözleşme ya da genel kurul kararıyla belirlenen, kullanılmalarında yasal zorunluluk olmayan ve pay sahiplerine dağıtılmayıp yeni yatırımlar veya belli maksatlar için ayrılmış, biriken kârlardır. Esas sözleşmeyle ve genel kurul kararıyla ayrılan yedekler (olağanüstü yedek akçeler) diye ikiye ayrılmaktadırlar.

Esas olarak, iradi yedek akçeler ve kanuni yedek akçeler arasında önemli bir fark yoktur. Fark, yalnızca ayrılma prosedürü bakımındandır. Her iki tür iradi yedeklerin ayrılabilmesi için genel kurul kararı gerekir. İradi yedeklerin kullanılması kanuni yedek akçelere kıyasla daha kolaydır. Bu nedenle pay sahipleri ve alacaklıların yanıtılmaması için iradi yedek akçelerin bilançoda kanuni yedek akçeler kalemi altından farklı bir kalemde gösterilmeleri gerekir (Doğanay, 1990, s. 1201; Moroğlu,

---

¹³2021 yılı için yeniden değerlendirme oranı Hazine ve Maliye Bakanlığınca % 36,20 olarak belirlenmiştir (Bkz. ‘‘Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 533)’’, RG. 27. 11. 2021, Sayı: 31672).

2018, s. 222; Tekinalp, 1979, s. 335). Uygulamada kötüye kullanılabilirdi için iradi yedek akçeler bakımından bir tavan getirilmesi şirket menfaati yanında pay sahipleri için de yararlı olacaktır (Gökdemir, 2015, s. 65; İmregün, 1989, s. 295-296, dn. 40; Moroğlu, 2018, s. 228).

a) Kullanım şartları şirket esas sözleşmesine göre belirlenen iradi yedekler TTK m. 521’de genel olarak düzenlenmekte¹⁴, TTK m. 522’de ise, belirli bir amaçla örneğin; çalışanlar ve işçiler lehine yardım akçesi vs. düzenlenmektedir. Buna rağmen iradi yedeklerin zorunlu olarak belli bir amaca yönelmiş olması gerekmez (Moroğlu, 2018, s. 227). Esas sözleşmeye göre ayrılan iradi yedek akçeler, genel kurul kararıyla doğrudan doğruya sermaye artırımında kullanılabilirler. Ancak, başka bir amaç için ayrılmış yedeklerin ancak esas sözleşme değişikliği yapılarak sermaye artırımına tahsis yapılabilir (Moroğlu, 2018, s. 228).

İradi yedek akçeler TTK m. 521’e göre iki gruba ayrılmaktadır.

Birinci grup, kanuni yedek akçede yıllık kârın %5’ten fazla orana ulaşabilmesi ve birinci kanuni yedek akçe TTK m. 519/1 ile kabul edilen “*ödenmiş sermayenin %20’si*” sınırını aşabilmesini içermektedir. Kanunda bu yedek akçelerin kanuni ya da iradi yedek akçe mi oldukları konusunda bir açıklık yoktur. Söz konusu olan sınırlar esas sözleşme ile ve genel kurul kararına istinaden artırılabilirmekte ise bu yedek akçelerin iradi yedek akçe oldukları söylenebilir.

İkinci grup ise, TTK m. 521’in ikinci cümlesinde yer alan “*esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma yolları ve şartları belirlenebilir.*” ifadesi doğrultusunda ayrılmış olan yedek akçeler yer alır. Esasen iradi yedek akçe bu ifadeyle düzenlenmiştir (Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, 2019, s. 333).

b) Genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçeler, olağanüstü yedekler olarak da adlandırılırlar ve TTK m. 523 hükmüyle öngörülmüştür. Bu hükme göre, 3 şekilde olağanüstü yedekler ayrılabilir. Şirketin sürekli olarak gelişimi, olabildiğince istikrarlı kâr payı dağıtımı yönünden haklı görülüyorsa ve tüm pay sahiplerinin menfaati ya da aktiflerin yeniden sağlanabilmesinde gerekli olma koşullarından en az birinin mevcudiyeti sağlanırsa, genel kurul, kanun ve esas sözleşmede öngörülenlerden başka olağanüstü yedek akçe ayırabilir. Burada genel kurulun hassasiyet göstermesi gereken konu, pahasahiplerinin kâr payı üzerindeki haklarını gözardı etmemesi, dürüstlük kuralına uygun şekilde yedek akçe ayrılması gereğidir. Ancak sıklıkla pahasahiplerinin genel kurul kararları aleyhine açılmış iptal davalarına rastlanmaktadır.¹⁵

---

¹⁴TTK m. 521’e göre “*Yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini aşabileceği hakkında esas sözleşmeye hüküm konabilir. Esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma yolları ve şartları belirlenebilir*”.

¹⁵Y.11.HD. 15.11.2017 T., E.2016/8898, K.2017/6234; “...Mahkemece iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, şirketin özvarlığını kaybetmiş olduğu, sermayeye ekleyebileceği bir iç kaynak kalemi ve fonu bulunmadığını, davacının bu iddiasının butlan açısından geçerli olmadığını, davacıların sermaye artırımına karşı iptal davası değil, butlanın tespiti davası açtığını, ileri sürdükleri dürüstlük kuralına

Olağanüstü yedek akçe ayırma kararında Genel kurul gerekçe sunmak zorunda değildir. Ancak, verilen karara karşı açılan iptal davasında, genel kurul konuyla ilgili gerekçeyi açıklamak zorunda kalmaktadır. Çünkü alınan karara karşı açılmış olan iptal davasında ispat etme yükü anonim şirkete aittir.

B) Önceki Yıldan Aktarılan Kâr

Bir önceki yıl safi kârlarından pay sahiplerine dağıtılabılır kısmının genel kurul kararıyla dağıtılmayıp ertesi yıla aktarılmasına karar verilen ve son yıl bilânçosunda ayrı bir kalem olarak gösterilen safi kâr bakiyesidir (TTK m. 523; SerPK m. 19/2; SPK'nın II- 19,1 sayılı Tebliği m. 4, 5). Böylece, önceki yıldan aktarılan kâr, genel kurul kararıyla ayrılan ve yine genel kurulun serbestçe kullanılabileceği bir çeşit olağanüstü yedek akçedir ve TTK m. 523/2 hükmüyle oluşturulmasına herhangi bir hukuki engel bulunmamaktadır (Moroğlu, 2018, s. 230-231).

Ancak, aktarım sırasında belli bir amaç öngörülmüş olması halinde bu amaca uygun olarak kullanılmaları gerekir. Aktarılan kâr genel kurul kararıyla esas sermaye artırımına tahsis edilebilir. Olağanüstü yedek akçe niteliği gereği, önceki yıldan aktarılan kârın ayrılması usulü de ancak TTK m. 523/2'deki genel şarta bağlıdır (Moroğlu, 2018, s. 226; Pulaşlı, 2015, s. 547; Tekinalp, 2015, s. 353).

Böylece, önceki yıldan aktarılan kâr, genel kurul kararıyla sermaye artırımına tahsis edilebilecektir. Aktarılan bu kâr Maliye Bakanlığının 191 sayılı GVK Genel Tebliğine göre¹⁶ bir "kâr yedeği" olması sebebiyle, bunun sermaye artırımında kullanılmasıyla çıkarılıp pay sahiplerine verilen bedelsiz (ödemesiz) paylar ve pay senetleri (nominal bedelleri tutarında) menkul sermaye iradı olarak gelir vergisi tevkifatına ve beyana tâbi tutulacaktır (GVK 85, 86) (Moroğlu, 2018, s. 231).

---

aykırılık hususunun TTK.m.445 de düzenlenen kararların iptaline ilişkin bir sebep olduğu, bunun TTK.m.447'deki butlan sebepleri içerisinde yer almadığını, davalı şirketin davacı ortaklara rüçhan haklarını kullanmaları için 15 günlük hak kullanım süresi verdiği, artırılan esas sermayenin çok yüksek olduğu iddiasının butlan sebebi oluşturmadığı, davalı şirketin 26.11.2013 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısında alınan esas sermayenin artırımı kararının butlanı şartlarının oluşmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. ...davacıları vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir." (Şener, 2020, s.305.); **Y.11.HD. 17.3.2014 T., E.2013/16032, K.2014/5097 sayılı kararında**; "...Mahkemece 3 aylık hak düşürücü sürede dava açılmadığı gerekçesi ile dava reddedilmiştir. Ancak, mahkemece genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olup olmadığı hususu incelenmemiştir. Oysa, karar nisabı oluşmadığı takdirde alınan genel kurul kararlarının süreye bağlı olmaksızın her zaman yokluğunun tespiti istenebilir." (Altaş, 2019, s.193); **Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2.4.2014 T. E.2013/11-1048, K.2014/430 sayılı kararında**; "...Mutlak butlanla batıl kararlar, baştan itibaren hükümsüz olan, sonradan geçerlilik kazanma olanağı olmayan, emredici kurallara, kamu düzenine veya ahlâka ve âdaba aykırı veyahut konusu olanaksız olan kararlardır. Bu tür kararlar, baştan beri hüküm ifade etmezler ve mahkemece re'sen üzerinde durulması da gerekir." (Altaş, 2019, s.193); **Y.11.HD. 6.2.2014 T., E.2014/818, 2014/2043 K.**; "...Anonim şirketlerde genel kurul kararlarının yasa, ana sözleşme ve afaki iyi niyet kurallarına aykırılık halleri ileri sürülerek iptalleri isteminde bulunabilmek için, toplantıya katılan üyenin karara ret oyu kullanarak muhalif kalması ve bu keyfiyeti zapta geçirmesi gerekmektedir. Oylama öncesi yapılan görüşme sırasında, bir öneriye karşı olunduğunun belirtilmesi veya ret oyu kullanılması, alınan karara muhalif olduğu anlamını taşımaz." (Altaş, 2019, s.191).

¹⁶Gelir Vergisi Kanunu, RG. T. 19.1.1996, S. 22528.

C) Dağıtılmasına Karar Verilmemiş Son Yıl Kârı

İç kaynaklardan sermaye artırımında kullanılacak kaynaklardan biri de son hesap dönemi kâr-zarar hesabına (gelir tablosuna) göre bilançoda yer alan henüz pay sahiplerine dağıtılmasına karar verilmemiş ve dağıtılmamış safi kârdır. Safi kârın ancak *pay sahiplerine dağıtılacak olan* kısmı sermaye artırımında kullanılabilir. Pay sahiplerine dağıtılacak (yani esas sermaye artırımında kullanılacak) safi kârın ne olduğu TTK m. 523/1'de açıklanmıştır. Bu fıkraya göre; "Kanuni ve esas sözleşmede öngörülen iradi yedek akçeler ayrılmadıkça paysahiplerine dağıtılacak kâr belirlenemez".

Bu hüküm SPK m. 19/2 ve SPK II-19.1 sayılı Tebliği'nin m.4 ve 5 hükümleriyle beraber değerlendirildiğinde, pay sahiplerine dağıtılacak, *sermaye artırımında kullanılacak safi kâr rakamının* tespiti için, bilanço kârından, varsa öncelikle *geçmiş yıllar zararının*, ardından başta kurumlar vergisi, kaynak kullanımı destekleme fonu olmak üzere *her türlü vergilerin*, sonra birinci ve ikinci tertip (%5) *kanuni yedek akçenin* (TTK m. 519/1), *esas sözleşme ile öngörülen yedek akçelerin* (TTK m. 521), müstahdem ve işçiler yararına *yardım akçelerinin* (TTK m. 522), yönetim kurulu üyelerinin (TTK m.511) ve diğer şahısların *kazanç paylarının* (TTK m. 339/2-f) intifa senedi sahipleri (TTK m. 348; 502-503) ile kâra iştirakli tahvil sahiplerinin *kâr paylarının* düşülmesi, sonra kalan miktarın genel kurul kararı ile sermaye artırımında kullanılabilmesi söz konusu olabilecektir (Pulaşlı, 2015, s. 315; Şener, 2015, s. 314).

Vergi hukuku açısından safi kâr varsa önceki yıl zararları düşülmüş, fakat vergi yükümlülüğü düşülmemiş bilanço safi kârı olarak anlaşılmaktadır (Bkz. Kızılot, 2000, s. 1467; Aksi yönde bkz. Moroğlu, 2018, s. 229).

Belirtilen bu ayırlardan sonra, elde kalan safi kârdan genel kurul kararıyla olağanüstü yedek akçe ayrılması da mümkün olmaktadır (TTK m.523/2) (Moroğlu, 2018, s. 231-233).

VI. İç Kaynaklardan Sermayenin Artırımı Usulü,

İç kaynaklar kullanılarak yapılacak sermaye artırımında şirketin pay sahipleri sayısı veya şahsiyetlerinde bir değişiklik yoktur. Bundan dolayı iç kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artırımı ya yeni paylar oluşturularak mevcuttaki pay sahiplerine paylarıyla orantılı dağıtım veya yeni pay çıkarılmadan mevcut paylarda itibari değer artırılmak suretiyle gerçekleştirilir. Buna göre, iç kaynaklardan esas sermaye artırımı, iki usulde gerçekleşir.

A. Yeni Pay Çıkarılarak Yapılan Artırım

Esas sermaye artırımı iç kaynaklar kullanılarak yapılacaksa mevcut sermayenin pay bedellerinin tamamen ödenmiş olması ön koşulu aranmamaktadır (TTK m. 456/1). Bu hükmün amacı, şirketin iç kaynaklara yönelmeksizin sermaye artırımını yapmasını engellemek, önceden ödenmeyen sermaye taahhütlerinin de tahsilini sağlamaktır. Ayrıca, pay sahiplerinin katılma taahhüdünde bulunmalarında

da bir gereklilik yoktur. Bununla beraber, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun karar almasına gerek bulunmamaktadır (Bahtiyar, 2019, s. 359; Moroğlu, 2018, s. 243 vd.).

B. Mevcut Payların İtibari (nominal) Değerinin Yükseltilmesiyle Yapılan Artırım

İç kaynaklar kullanılarak yapılacak artırımda, yeni pay senetleri ihracı mümkün olup, yeni pay çıkarılmadan da mevcut hisse senetlerinin itibari (nominal) değerleri yükseltilebilir (Andaş, 1987, s. 11; Bahtiyar, 2019, s. 359; Moroğlu, 2018, s. 212).

Bu tür artırımda, mevcut pay senetleri yenilenmedikçe yeni pay senetlerinin çıkarılıp dağıtılması, duruma göre mevcut payların ve pay senetlerinin itibari değerlerini, en uygun seviyeye çıkarma imkanı vermesi bakımından elverişli bir artırım türüdür¹⁷ (Karşı görüş için bkz. Bahtiyar, 2019, s. 359). Bazı koşullarda mevcut payların itibari değerinin yükseltilmesiyle yapılan artırım, kanuni bir zorunluluk olarak ortaya çıkabilir. Artırımın gerçekleştirilmesi durumunda, mevcut payların nominal değeri, artırımda konu olan tutar oranında artırılır. Artırım prosedüründe;

- Yönetim kurulu kararı ile değişiklik önerisinin hazırlanması (TTK m. 453/1),
- Ticaret Bakanlığı'nın izninin alınması (TTK m. 456/2, 333, ilgili yönetmelik ve tebliğler), (özel izin gerektiren nitelikli anonim şirketler hariç kural olarak anonim şirketlerin sermaye artırımlarında bu iznin alınması gerekmemektedir),
- Genel kurulun sermaye artırımına dair esas sözleşme değişikliğine dair karar alması (TTK m. 453/1, TTK m. 456/2, TTK m. 421),
- Genel kurulun esas sözleşme değişikliği kararından sonra, var ise TTK m. 454 çerçevesinde imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlalinin önlenmesi için, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararının da alınması (Bahtiyar, 2019, s. 359),
- Nihayet sermaye artırımının hüküm doğurabilmesi için ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan yapılması gereklidir (TTK m. 456/3-5, 455). Ayrıca şirketin internet sitesine de konularak tüm aşamalar sonuçlandırılır.

Artırımın tekemmülü yönünden tescilin kurucu nitelik taşıması nedeniyle tescilden önce çıkarılmış ödemesiz pay senetleri de hükümsüzdür (Bahtiyar, 2019, s. 359; Berzek, 1990, s. 61; Moroğlu, 2018, s. 278).

---

¹⁷ Doktrinde Bahtiyar, esas sermaye sisteminde yapılacak artırımların, mutlaka esas sözleşme değişikliği gerektirmesi ve artırıma sadece genel kurulca karar verilebilmesi, bazen de Bakanlık izni alınması gibi zorunlulukların bu sistemi hantallaştırdığı ve bazı sakıncalar doğurduğu, GK'nın toplanması ve karar almasının güç ve ağır formaliteler gerektirmesi, ortaklığın ihtiyaç olduğunda yeni paylar oluşturamaması, pay senetleriyle değiştirilebilir tahvil çıkarılması pek olanaklı olmaması gibi sakıncaları olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca kolaylıkları yanında bu zorlukların aşılması için, kayıtlı sermaye sisteminin alternatif olarak devreye girdiğini, Kanunla, halka kapalı şirketlerde kayıtlı sermaye sistemine geçişe izin verildiğini (m. 332, 460), yine şarta bağlı sermaye artırımının da düzenlendiğini belirtmiştir (Bahtiyar, 2019, s:359).

VII. Sermaye Artırımının Tescili

Yukarıda açıklandığı üzere, sermaye artırımı tescil başvuru süreci ve sunulması gerekli belgeler, Ticaret Sicili Yönetmeliği (TSY) m. 72, 73 ve 74’te düzenlenmiştir. Anılan yönetmelik m.72’ye göre; esas sermaye sistemi uygulayan şirketler genel kurul, kayıtlı sermaye sistemi uygulayan şirketler ise sermaye artırımına ilişkin yönetim kurulu kararını aldıkları tarihten itibaren otuz gün içinde sermaye artırımının tescili için sicil müdürlüğüne başvuru yapmalıdır. Artırım kararının verildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde tescil edilmemiş ise, sermaye artırımına dair karar ve izinler geçersiz sayılacak, ödenmiş bedellerin de hak sahiplerine iade edilmesi gerekecektir.

Aynı yönetmelik m. 73’e göre müdürlüğe tescil başvurusunda bulunulması için gereken belgeler sırasıyla şu şekildedir,¹⁸

Yönetmelik m. 73/1-d uyarınca istenen rapora dair yönetim kurulu açık bir beyan ile; şirket sermayesinin özvarlık içinde korunduğunu, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirkette gerçekten var olduğunu ifade eder ve bu beyana genel kurul tarafından onaylanmış yıllık bilançoğu da eklerse m.73/1-d’de belirtilen rapor aranmaz.

Sermaye artırımında tescil edilmesi gereken hususlar TSY m. 74’te sıralanmıştır,¹⁹

---

¹⁸MADDE 73- “a) Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmî kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı.

b) Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği.

c) Artırılan sermayeyi oluşturan payların tamamının taahhüt olduğunu gösterir değişik şirket sözleşmesi metni.

ç) Sermaye artırımının türüne göre yönetim kurulunca düzenlenmiş beyan.

d) Sermaye artırımı sadece iç kaynaklardan veya sermaye taahhüdü yoluyla ya da sermaye taahhüdü ile birlikte iç kaynaklardan yapılıyorsa, sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğuna ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu.

e) Konulan aynı sermaye ile sermaye artırımı sırasında devralınacak işletmeler ve aynı varlıkların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları.

f) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı.

g) Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge.

ğ) Rüçhan haklarının sınırlandırılması veya kaldırılmasının gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini ve primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu.

h) Şirket sözleşmesinin ve 6362 sayılı Kanununun pay bedellerinin ödenmelerine ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, pay bedellerinin en az yüzde yirmibeşinin Kanuna uygun olarak bankaya yatırıldığını gösterir banka mektubu.

ı) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararı ile yönetim kurulunun sermayenin artırılmasına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneği ile genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ve ortak bir tebligat adresi.

i) 4054 sayılı Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre yapılacak ödemenin gerçekleştirildiğini gösterir belge.

¹⁹“(2) Sermayenin artırılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil edilir:

a) Artırılan sermayeyi temsil eden payların tamamının değişik şirket sözleşmesi ile ya da iştirak taahhütnameleriyle taahhüt edildiği.

VIII. Esas Sermaye Artırımının Hükümsüzlük Halleri ve Gerçekleşmemesi

Anonim şirketlerde iç kaynaklardan sermaye artırımında kanunun emredici hükümlerine uyulması zorunludur. İç kaynaklardan sermaye artırımını için uyulması gerekli usul kuralları m. 462/3'te sayılmıştır. Bu kurallar emredicidir, istisnaları yoktur dolayısıyla taraflarca aksi kararlaştırılmaz. Anılan kural ve yükümlülükler uyulmaması, sermaye artırımının geçersiz sayılmasına ve ortaklık için de oldukça ağır sonuçlara sebebiyet verebilir. Bu kuralların ihlali sonucu karşılaşılabilecek davalarla ilgili olarak, bu çalışmada, yalnız iç kaynaklardan sermaye artırımıyla ilgili önem arz eden konular ele alınacaktır.

A. Esas Sermaye Artırımında Hükümsüzlük Halleri

1. Genel Kurul Sermaye Artırım Kararının Hükümsüzlüğü

a) İptal Edilebilirlik

Anonim şirketlerde sermaye artırımını, kanunda öngörülen usul izlenerek bilançodaki *esas sermaye* veya *çıkartılmış sermaye* kaleminin yükseltilmesidir ve bu aynı zamanda bir hak olup her zaman yapılabilir (Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, 2019, s. 213). Ancak bu hakkın dürüstlük kuralına uygun olarak kullanılması gereklidir. Sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararlarının kanun, şirket esas sözleşmesi ve/veya dürüstlük kuralına (TMK m. 2) aykırı olması durumunda TTK m. 445-451 kapsamında iptal edilebilirlik yaptırımına tabi olacaktır²⁰. Maddede bahsi geçen bu yaptırım düzenlenmemiş olsaydı dahi koşulları varsa anılan kararların TMK m. 2 gereğince de iptali dava edilebilecekti (Akipek/Akıntürk/Karaman, 2012, s. 169-170). Sermaye artırımları, ortaklığın amacı ve gereksinimleriyle uygunluk taşımayıp, çoğunluk pay sahiplerine yarar sağlayarak azınlık

---

b) *Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararı, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararı.*

c) *Sermaye artırımından sonraki esas sermaye veya kayıtlı sermaye sisteminde kayıtlı sermaye tavanı ve çıkarılmış sermayenin tutarı.*

ç) *Sermaye artırımından sonra sermayeyi oluşturan payların türleri, itibari değeri ve sayısı ile pay senetlerinin hamiline veya nama yazılı oldukları.*

d) *Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin sermaye artırımından sonraki yeni metni.*

e) *Sermaye artırımının şirketin serbestçe tasarruf edebileceği iç kaynaklardan yapılması halinde bu husus.*

f) *Varsa oy hakkında imtiyazlı paylar ve bunlara bağlı imtiyaz konuları.*

g) *Varsa pay devri sınırlandırmaları.*

ğ) *Rüçhan haklarının sınırlandırılması, kaldırılması veya primli hisse senedi çıkarılması halinde bunların; gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini ve primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu.*

h) *Varsa imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı ile birlikte genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ile ortak bir tebligat adresi..”*

²⁰Sermaye artırımının dürüstlük kuralına aykırılığı sebebiyle iptal davası açılabilmesi için ortada bir sermaye artırımını olmalı ve bu artırım dürüstlük kuralına aykırı olmalıdır. Yürürlükteki TTK'nın 445. maddesinin genel kurul kararlarının iptaline ilişkin düzenlemesi “446'ncı maddede belirtilen kişiler, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.” şeklindedir.

paysahiplerinin zararına neden oluyorsa dürüstlük kuralına aykırılık gündeme gelir. Ancak bu durumun, salt kişisel yarar sağlamak amacı taşıyıp taşımadığı, azınlıktaki paysahiplerinin sermaye artırımıyla uğrayacakları zarar ve genel kurulca en az zarar verecek yolun seçilmesinde özen gösterip göstermedikleri gibi kıstaslar da değerlendirilmelidir (Yalçın, 2018, s. 65). Kuşkusuz mahkeme bu değerlendirmeyi yaparken ve iptal kararı vermeden önce mali uzmanların görüşünü de almalıdır. Sermaye artırım kararlarıyla ilgili davalar, dürüstlük kuralına aykırı olarak genellikle çoğunluk paysahiplerinin sermaye artırım haklarını azınlık pay sahiplerinin zararına olacak şekilde kötüye kullanmaları sonucu ortaya çıkmaktadır. Örneğin, şirketin mali bilançosuna ve gerçek resme göre bir gereklilik olmadığı halde gerektiğinden fazla artırım yapılarak azınlık paysahiplerinin şirketteki sermayelerinin, dolayısıyla da pay oranlarının küçültülmesini amaçlayan ve artırımda vergisiz olarak kullanılabilir iç kaynaklar mevcut iken, bedelli yeni pay alma haklarını kullanamayacakları bilinen azınlık paysahiplerinin ödemesiz pay alma oranlarını düşürmek amacıyla dış kaynaklardan sermaye artırım yapılmasına ilişkin genel kurul kararı iptal davasına konu olması gereken dürüstlük kuralına aykırı kararlardır (Moroğlu, 2018, s. 304). Ayrıca, her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen yeniden değerlendirme oranından daha yüksek bir oranla hesaplanan yeniden değerlendirme fonunun sermayeye eklenmesine dair genel kurul kararı kanuna aykırı ve iptal edilebilir bir karardır (Moroğlu, 2018, s. 303).

Pay sahipleri tarafından açılacak olan iptal davalarında *basit yargılama usulü* uygulanır (TTK m. 1521). Bu kapsamda Yargıtay, iptal davasına müdahale ile ilgili olarak; "*Pay sahiplerinin eTTK 381 [TTK 445-446] inci maddesi yoluna başvurmadan aynı sonucu elde etme ve anılan maddede öngörülen süre ve teminat gösterme şartlarından kurtulmaları neticesi doğurabilir*" şeklindeki kararı ile bu duruma işaret etmiştir. Buna göre, davayı açabilecek fakat süreyi kaçıran kişiler davaya müdahale yoluyla, süreye ve teminata ilişkin hükmü dolanabileceklerdir. Bu sebeple buna cevaz verilmemelidir. Doktrinde Moroğlu, bu durumun hatalı olduğunu ileri sürmektedir (Moroğlu, 2017, s. 273; Moroğlu, 2018, s. 308).

İptal davasının kimler tarafından açılabileceği ise TTK m. 446'da düzenlenmiş olup, buna göre pay sahipleri (toplantıya katılan ve şartları varsa toplantıya katılmayan), organ sıfatıyla yönetim kurulu ve kişisel sorumluluğa sebebiyet verebilecek olması halinde yönetim kurulu üyelerinden her biri iptal davasını açabilirler. Ancak pay sahiplerinin sermaye artırımını dava edebilmeleri için kural olarak toplantıda karara karşı olumsuz oy kullanmış olmaları ve muhalefetlerini toplantı tutanağına geçirtmiş olmaları gerekmektedir²¹. Yetkili ve görevli mahkeme şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret

---

²¹Yargıtay 11. HD 08.02.2016 tarih, 2015/7223 E. ve 2016/1132 K. sayılı kararında "...sermayeye eklenmesi talebinin reddine ilişkin kararların kanuna, şirketin esas sözleşmesi ve objektif iyi niyet kurallarına aykırı olduğu gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir... Dava, anonim şirket genel kurul kararının iptali istemine ilişkindir. Genel Kurul kararlarına karşı iptal davası açılabilmesi için iptali istenen karara olumsuz oy vermenin dışında 6102 sayılı TTK'nın 446. maddesi gereğince muhalefet şerhinin de tutanağına geçirilmesi gerekmektedir. Somut olayda, davacılar iptali istenen genel kurul kararlarına olumsuz oy vermelerine rağmen, karara muhalif kaldıklarına ilişkin gerekçelerini tutanağına geçirmedikleri gibi uyumsuzluk konusu kararların

mahkemesidir (TTK m. 445). İptal davasının, artırım kararının alındığı tarihten itibaren üç aylık hak düşürücü süre içinde açılması zorunludur (TTK m. 445/1; 448/2), aksi halde dava hakkı düşer (Moroğlu, 2018, s. 306). Yönetim kurulu sermaye artırımı kararının iptaline ilişkin kesin hükmü derhal ticaret siciline kaydettirmekle (tescil) ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirmekle ve varsa internet sitesine koymakla yükümlüdür (TTK m. 450/1). Bu arada sermaye artırım kararları da ticaret siciline tescili zorunlu kararlardır (TTK m. 455; 456/5).

TTK m. 451'e göre, genel kurul kararlarının iptalinin kötüniyetle istenmesi durumunda şirketin uğramış olduğu zarardan sorumluluk doğacaktır. İptal davasının kötüniyetle açıldığının kabulü için zarar verme kastının bulunması gerekir²².

b) Yokluk ve Butlan

Hukuki bir işlemin oluşma koşullarını belirleyen kurucu nitelikteki emredici hükümlere aykırılık nedeniyle hukuki bir işlemin oluşmaması durumu *yokluk*; şeklen oluştuğu halde işlemin içeriğinin emredici hükümlere, genel ahlaka ve kamu düzenine aykırı ya da imkânsız oluşu durumunda *butlan* (TTK m. 447, TBK. m. 27) söz konusudur. Hukuki birer işlem olan genel kurul kararları bakımından da söz konusu yaptırımlar geçerlidir. TTK m. 445-451'de genel kurul kararları için sadece iptal edilebilirlik ve butlan yaptırımları düzenlenmiş olup, yoklukla ilgili yaptırımlara yer verilmemişse de öğretilerde kanun koyucunun amacının yokluk yaptırımına yer vermemek değil, *esas ve kural olarak* iptal edilebilirliği öngörmüş olduğunun anlaşılması gerektiği konusunda kuşkuya yer olmadığı belirtilmektedir (Moroğlu, 2018, s. 309). Genel kurulca artırımı konu olan iç kaynağın şirket bünyesinde kısmen ya da tamamen mevcut olmaması durumunda, artırım kararı batıl olur (Moroğlu, 2018, s. 319), yeni bedelli pay alma hakkının hakkaniyete uygun olarak sınırlamayan genel kurul kararlarının da ahlâka aykırı ve batıl olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, artırım kararı verilmiş şirketin iflasına hükmedilmesi sonucu sermaye artırım kararı da batıl olur. TTK da butlan halleri özel olarak düzenlenmiştir. Genel kurulun özellikle;

---

yoklukla sakat olduğu yönünde bir saptama da bulunmadığından, mahkemece dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmesi gerekirken, kabulü isabetli görülmemiş ve hükmün davalı yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.” denilerek “davalı” lehine karar verilmiştir.

²²Yargıtay'ın bazı kararlarına konu olduğu şekliyle yukarıda bahsedilen kıstaslardan yalnızca münferit ve azınlık pay sahiplerinin bu sermaye artırımı ile zarara uğramış olması yeterli olmayıp, şirketin amaç ve gereksinimlerinin zorunlu kılıp kılmadığı da değerlendirilmelidir. Somut olayın tüm dinamiklerinin değerlendirilmemiş olması Yargıtay 11. HD 09.02.2016 tarih, 2015/3161 E. ve 2016/1198 K. sayılı kararında da “...mahkemece içinde vergi ve finans konularında uzman kişinin de bulunduğu bilirkişi heyetinden rapor alınarak, Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca sermaye artırımı gerekip gerekmediği üzerinde durularak, inşaat projesi kalan maliyeti ile birlikte sermaye artırım gereksiniminin ne kadar olduğu incelenerek, alınan kararın yasaya, anasözleşmeye, objektif iyiniyet kurallarına aykırı olup olmadığı değerlendirilerek, neticesine göre bir karar vermek gerekirken, çelişkili bilirkişi raporuna dayanılarak yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, kararın bu sebeple bozulması gerekmiştir.” denilerek, bu durum, Yargıtay için bir bozma sebebi olarak görülmüştür.

- Payscaleinin genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanunen vazgeçilmez nitelikte haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,
- Payscaleinin bilgi alma, inceleme ve denetim haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran ve
- Anonim şirket temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır.

Öğretide Moroğlu ve Yurtman, kanuni yedek akçenin eTK m. 466/3 (TTK m. 519/3)'e aykırı olarak kullanılmasıyla ilgili genel kurul kararının özü itibariyle emredici hükme aykırılığı nedeniyle batıl olacağını belirtmişlerdir (Moroğlu, 2018, s. 218; Yurtman Demir, 1997, s. 57).

Sermaye artırım kararlarına karşı yokluk ve butlanın tespiti davaları herhangi bir süreye bağlı olmayıp güncel hukuki yararı bulunan herkes tarafından ileri sürülebilir. Yokluk ve butlan kararlarının tespitine dair hüküm yenilik doğurucu olmayıp açıklayıcı nitelik taşır. Yokluk veya butlanın tespiti davaları ortaklığa karşı açıldığı için kesin hüküm taraf olsun veya olmasın bütün pay sahipleriyle ortaklık ve üçüncü kişiler için de geçerli olup bağlayıcıdır. Ancak artırım kararının butlanı, dürüstlük kuralına (TMK m. 2) aykırılık temelinde ileri sürülemez²³.

c) Askıda Hükümsüzlük

Geçerli hukuki bir işlemin amaçlanan hükümlerini doğurabilmesi, başka bir işlemin ya da eylemin gerçekleşmesine bağlıysa, bu işlem askıda hükümsüz olur (Eren, 2008, s. 300; Moroğlu, 2018, s. 311). Böyle bir hükümsüzlük sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararı ve diğer artırım işlemleri bakımından da söz konusudur. Sermaye artırımını yapan anonim şirkette imtiyazlı paylar varsa (TTK m. 478) ve yapılacak artırım imtiyazlara zarar verecek nitelikteyse genel kurulun, sermaye artırım kararının imtiyazlı pay sahipleri öze kurulu tarafından da onaylanması gerekir. Aksi halde genel kurulun artırım kararı uygulanamaz, yani askıda hükümsüz olur (TTK m. 454/1) (Gökdemir, 2015, s. 167; Moroğlu, 2018, s. 312).

Sermaye artırım kararı, bir esas sözleşme değişikliği olması nedeniyle ancak ticaret siciline tescil ile hüküm doğuracağından (TTK m. 455; m. 456), tescil işlemi gerçekleşinceye kadar yapılmış olan tüm artırım işlemleri, genel kurulun artırım kararı dahil, askıda hükümsüzdür. Askıda hükümsüzlük ipso iure mevcut olan ve dolayısıyla hâkim tarafından re'sen göz önünde tutulması gereken, itiraz şeklinde veya tespit davası yoluyla ve herhangi bir süreye bağlı olmaksızın ileri sürülüp dava edilebilen bir hükümsüzlüktür. Bu hükümsüzlük halinin yokluk ve butlandan farkı, askıda hükümsüzlüğe neden olan işlemin veya eylemin gerçekleşmesiyle, askıda hükümsüzlüğün ortadan kalkmasıdır. Halbuki

---

²³Geniş bilgi için bkz. Moroğlu, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 7. Baskı, 2014, s. 131 vd., 174-186; 8. Baskı, 2017, s. 139 vd., 184-196).

yok veya b t l iŐlemler sonradan ıslah edilemezler, geçerli olmaları için yeniden yapılmaları gerekir (Moroğlu, 2017, s. 33 vd.; Moroğlu, 2018, s. 312).

2. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı ve Esas sözleşme Değişikliği Kararının Yokluğu ve Butlanı

TTK m. 391’de yönetim kurulu kararlarının geçersizliği için  ng r lm Ő olan düzenlemeler, genel kurul kararlarının geçersizliğine ilişkin düzenlemelerle benzerlik göstermektedir. Ancak bu durum sınırlı sayı kuralına tabi olmayıp örnekleme esası benimsenmiŐtir (Moroğlu, 2017, s. 134).

Yönetim kurulunun sermaye artırımı ve esas sözleşme değişikliği kararının (kayıtlı sermaye sisteminde), genel hükümlere göre yokluğu ve TTK m. 391’e göre butlanının tespiti dava edilebilir ve mahkemeden bu dava kapsamında kararın uygulanmasının ertelenmesi istenebilir. Ancak, yönetim kurulu kararındaki sakatlık, genel kurulun geçerli sermaye artırımı ve esas sözleşme değişikliği kararıyla hukuken giderilmiŐse, artık yönetim kurulu kararının geçersizliğinin tespitini dava etmekte hukuki bir yarar yoktur. Çünkü sermaye artırımı ve esas sözleşme deđiŐikliđini karara bağlamaya asıl yetkili organ genel kuruldur (Moroğlu, 2018, s. 312-313).

3. Sermaye Artırımının Bir Bütün Olarak H k ms zliğu

Sermaye artırımıyla birbirine bağlı birden fazla işlem gerçekleŐmiŐ olur. Artırımın h k ms zliğu bir bütün olarak dava edilebileceği gibi, münferit artırım işlemlerinin hükümsüz oldukları da dava edilebilir (TTK m. 353). Buna göre, Şirketin sermaye artırımında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir Şekilde tehlikeye düŐürülmüŐ veya ihlal edilmiş olursa, yönetim kurulunun, Ticaret Bakanlığı’nın, ilgili alacaklının veya pay sahibinin istemi  zerine Şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince Şirketin h k ms zliğu (feshine) karar verilebilir. Ancak, artırım işlemlerinin birbirine bağlı olmaları sonucu, bir ya da birkaç artırım iŐleminin eksik veya geçersiz olması, sermaye artırımını bütün olarak hükümsüz hale getirecektir. Ancak, TTK m. 353/1’e göre, “*Anonim Şirketin butlanına veya yokluğuna karar verilemez*”. Zira, Türk Medeni Kanunu m. 5 ve Türk Borçlar Kanunu m. 646’ya göre tüm sermaye artırım işlemlerinin bir bütün olarak butlanı veya yokluğu dava ya da defi yoluyla ileri sürülemez. Moroğlu, sermaye artırım işlemlerinin münferiden ve bir bütün olarak butlanı ve yokluğu özel bir hükümle ayrıca düzenlenmeli ve hukuki güvenlik ilkesi gereği bu yaptırımların da artırım kararından itibaren iŐlemeye baŐlayacak olan üç aylık hak düşürücü süreye bağlamanın uygun olacağı görüşünü ileri sürmektedir (2018, s. 318).

B. Esas Sermaye Artırımının Gerçekleşmemesi

1. Sermaye Artırımının Yapılamaması

Bakanlıkça sermaye artırımıyla iliŐkili esas sözleşme değişikliğinin kabul edilmemesi, genel kurulun artırıma ilişkin esas sözleşme değişikliği teklifini reddetmesi, SPK’nın artırımını onaylamaması ve

konuyla ilgili açılan idari veya adli davaların kaybedilmesi, ticaret sicil müdürlüğünce tescil talebinin reddedilmesi ve yapılan itirazın reddedilmesi, mahkeme tarafından genel kurulun artırım kararı veya diğer artırım işlemlerinin iptali, şirketin feshi ya da iflasına karar verilmiş olması, şirketin infisahi gibi nedenlerle sermaye artırımının yapılması imkansız olabilir. TTK m. 553 vd. gereğince, sermaye artırımının sonuçlandırılmamasında yönetim kurulu üyeleri şirketin, pay sahiplerinin ve alacaklıların uğradıkları zararlardan sorumlu olurlar (Moroğlu, 2018, s. 319).

2. Sermaye Artırımından Vazgeçilmesi

Anonim şirket, esas sermaye artırım kararından vazgeçme konusunda özgürdür. Ancak sermaye artırım kararından vaz geçme kararını en geç, ticaret siciline tescil tarihinden önce almalıdır. Tescilden sonra artırımdan vazgeçilemez zira, tescilli esas sermaye rakamına bağlı olarak ortaklık malvarlığının pay sahiplerine iade edilemeyeceği emredici kuralı mevcuttur (TTK m. 347; 379-383; m. 480/3; m. 484; m. 501; m. 509; m. 510). Esas sermaye artırım kararından vazgeçmeye esas sermaye sisteminde genel kurul karar verebilir (Moroğlu, 2018, s. 320).

SONUÇ

Bu çalışmada anonim şirketlerde iç kaynaklardan sermaye artırımını, şirketler hukukundaki düzenlemeler ışığında, sermayeye dönüştürülmesine izin verilmiş kaynaklar kullanılarak sermaye artırımına ilişkin usul ve şartları incelenmiş, kurumun temel özellikleri ve hukuki çerçevesi ortaya konarak uyulması gereken kurallar ile hükümsüzlük halleri ele alınmıştır. Buna göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır,

1. 6102 sayılı TTK ile anonim şirketlerde “iç kaynaklardan sermaye artırımını” ve “şarta bağlı sermaye artırımını” ilk kez kanuni düzenlemeye konu olmuştur. Bu yolla şirketlerin sermaye ihtiyaçlarını süratle ve kolay bir şekilde karşılayabilmeleri için sermaye artırım yöntemleri yeniden düzenlenmiştir. Dolayısıyla 6762 sayılı eTTK’da öngörülmemişken, özel bir esas sözleşme değişikliği niteliğinde olan bu konu, öğretide, yargı uygulamasında ve idari otorite tarafından kabul edilen ve şirketlerin uygulamada sıklıkla başvurduğu bu yöntem olarak yasal bir dayanağa kavuşturulmuştur.

2. Şirketler, faaliyetlerini devam ettirebilmek ya da genişletebilmek ve rakip şirketlerle yarışabilmek için daha fazla finansmana ihtiyaç duyabilmekte, bu yolda yeni yatırımların gerektirdiği ölçüde şirket sermayesini güncellemek amacıyla sermaye artırımına gidebilmektedirler. Şirketin finansal yapılanması için önemli olan iç kaynaklardan sermaye artırımını için serbest yedek akçeler ve pay sahiplerine borçların sermayeye ilavesi şirket için bazı yararlar sağlayabilir. Borçların sermayeye eklenmesiyle likidite sıkıntısı giderilerek ödeme güçlükleri aşılırken, serbest yedek akçelerin sermayeye ilavesiyle ortaklığın kar oranı ile hisse senetleri kuru düşürülmek suretiyle ortaklığın kredibilitesinin artması sağlanmaktadır.

3. İç kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artırımının kaynağı, çeşitli adlar altında sıralanan fonlar olmaktadır. Genellikle bunlar; belli nitelikte yedek akçeler, önceki yıldan aktarılan kâr ve dağıtılmamış son yıl karı, dağıtılabilir karın esas sermayeye aktarılması, yeniden değerlendirme değer artış fonlarının sermayeye eklenmesi işlemlerinden oluşur. Bunlardan başka, iştiraklerin değer artışları, iştirak hisselerinin satışı ve gayrimenkul satışlarından elde edilen kazançlar (nitekim bu hususu teşvik etmek amacıyla söz konusu satışlardan elde edilen gelirlerinin pasifte özel bir fona aktarılması ve sonrasında sermaye artırımında kullanılması için Vergi Usul Kanunu'nda bazı vergi muafiyetler düzenlenmiştir) da sermayeye eklenerek sermaye artırımını yoluna gidilebilir. TTK'da sayılan iç kaynaklar numerus clausus ilkesine tabi değildir. Bu artırım yoluyla, şirkete yeni bir finansman kaynağı girmediği gibi kazancı ve malvarlığı efektif olarak artmamakta, şirketin piyasa değeri etkilenmemekte, pay sahipleri nakdi veya aynı herhangi bir kaynak ödemediği yalnız paylarının değeri/paylarının sayısı çoğaltılarak tamamen kendi öz kaynaklarından ihtiyaç karşılanmaktadır.

4. Ayrılma ve kullanılmaları kanunla emredilmiş olmayan, şirketin oto-finance ihtiyacını karşılama amacı taşıyan iradi yedek akçeler de esas sözleşmeyle ya da genel kurul kararıyla belirlenen yedek akçelerdir. Ancak, iradi yedek akçeler, uygulamada sıklıkla pay sahiplerinin aleyhine olabilecek şekilde kullanılabilir. Gereğinden fazla ayrılan yedekler, pay sahiplerinin elde edecekleri kâr payının düşmesine neden olmaktadır. Bunun önlenmesi için öncelikle ayrılan yedek akçelere belli bir tavan getirilerek tavan aşıldığında ise yedek akçeler sermayeye dönüştürülüp pay sahiplerine bedelsiz pay senedi olarak dağıtılmasının sağlanması gerektiği kanaatindeyiz. Böylece anonim şirket sermayesinin gelişmesinin sağlanmasıyla beraber pay sahiplerinin edinecekleri yeni bedelsiz payları gerektiğinde satarak fayda sağladıklarında şirkete olan aidiyetleri de artmış olacaktır. Ancak iradi yedek akçeler bir amaca tahsis edilmişse genel kurulun aksine karar alması mümkün olmayıp, esas sözleşme değişikliğiyle işletilen bir prosedürle sorun aşılabilmektedir.

5. Uygulamada genellikle, serbest yedek akçeler ile dağıtılabilir kârın esas sermayeye eklenerek yapılabildiği gibi yeniden değerlendirme değer artış fonu ile yaratılan kazancın sermayeye eklenmesiyle de gerçekleştirilebilmektedir. İki durumda da hisse senedi sayısı artmakla beraber şirket kazancında bir değişiklik olmamakta, hisse payı azalmakta ve fiyatları da düşüş gösterdiği halde pay sahibi zarara uğramamaktadır.

6. İç kaynaklardan sermaye artırımında kullanılacak kaynaklardan bir tanesi de son yıl kâr-zarar hesabına (gelir tablosuna) göre bilançoda yer alan dağıtılmamış safi kârdır.

7. İç kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artırımını, bazı vergi avantajları sağlanması, şirketin finansal yapısının güçlenmesi ve kredibilitésinin artması gibi avantajlar sağlamaktadır.

8. Pay sahipleri ve alacaklıların menfaatlerini korudukları için kanuni yedek akçeleri düzenleyen hükümlerin genel kurul kararıyla ihlali durumunda; bir diğer deyişle TTK m. 456/1 hükmündeki ön şarta uyulmaması halinde, esas sermaye artırımını için alınan genel kurul kararıyla bu karara dayanak oluşturan işlemlere, ihlalinin derecesine göre butlan, yokluk ya da iptal edilebilir yaptırımları

uygulanabilir. Bilindiği üzere, kullanılmaları ve ayrılmaları özel şartlara bağlanmış olan kanuni yedek akçeleri düzenleyen hükümlerin esas sözleşmeyle sınırlandırılması ya da kaldırılması mümkün olmamaktadır. Genel kurul, kanuni yedek akçelerle ilgili yetkisini (TMK m. 2) dürüstlük kuralları çerçevesinde kullanmalıdır.

9. Kârın dağıtılmayarak, kâr payı yerine bedelsiz hisse senedi dağıtılması yoluyla vergi avantajı sağlanması için de sermaye artırımını tercih edilmektedir. Kurumlar vergisine tabi olan anonim şirket, sermaye piyasasının gelişmesi ve kurumlaşmayı teşvik için, yeniden değerlendirme değer artış fonuyla taşınmaz ve/veya iştirak paylarının satışlarından elde edilen gelirlerinden yaptıkları sermaye artırımına vergi istisnası getirilmiştir. Yedek akçelerden ve dağıtılmamış son yıl karından sermaye artırımını sonucu paysahibine verilen pay veya pay senedi gelir vergisine tabi tutulmamaktadır. Ancak, yeniden değerlendirme değer artış fonunun geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmesi halinde, işlemin yapıldığı dönemin kazancı sayılarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akipek, J.G., Akıntürk, T. ve Karaman, A. (2012). *Türk medeni hukuku başlangıç hükümleri kişiler hukuku (1. Cilt)*. İstanbul: Beta Basım.
- Akkale, R. G. (2013). Kayıtlı sermaye yapısı hakkında genel bilgi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre halka açık olmayan anonim şirketlerde kayıtlı sermayenin artırımı usulü. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17(1-2), 21-44.
- Altaş, S. (2012). Yeni TTK'da anonim şirketlerin sermaye artırımları için öngörülen temel yenilikler ve değişiklikler. *Mali Çözüm Dergisi (ISMMMO)*, Kasım- Aralık, 137-148.
- Altaş, S. (2016). Anonim şirketlerde yedek akçeler. *Bankacılar Dergisi*, 27(96), 32-51.
- Altaş, S. (2017). Anonim şirkette iç kaynaklardan sermaye artırımı. *Banka ve Finans Hukuku Dergisi*, 6(22), 529-544.
- Altaş, S. (2019). *Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim şirketler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Andaş, F. (1987). İç kaynaklardan sermaye artırımı. *Sermaye Piyasası Kurulu Personel Yönetmeliği'nin 52.Maddesi ve Genel Sekreterlik'in 15.9.1986 tarih ve GENS/253 sayılı yazısı*.
- Arabacı, Ö. (2013). Anonim şirketlerde sermaye, sermaye artırımı sistemleri ile yöntemleri hakkında genel bilgi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'yla konuya ilişkin getirilen temel yenilikler. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, 1, 55-64.
- Bahtiyar, M. (1996). *Anonim ortaklıkta kayıtlı sermaye sistemi ve sermaye artırımı*. İstanbul: Beta Basım.
- Bahtiyar, M. (2014). *Ortaklıklar hukuku*. İstanbul: Beta Basım.
- Bahtiyar, M. (2019). *Ortaklıklar hukuku*. İstanbul: Beta Basım.
- Bahtiyar, M. (2020). *Ortaklıklar hukuku*. İstanbul: Beta Basım.
- Berzek (Durak), A.N. (1990). *Anonim ortaklıkta iç kaynaklardan esas sermaye artırımı*. İstanbul: Ermete Matbaa.
- Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2013). *Şirketler hukuku*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Bilgin, Y. (1982). *Anonim ortaklıklarda kâr dağıtımı ve kâra katılan kişiler*. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Yayın No, 189.
- Canözü, S. (2015). *Anonim şirketlerde kâr payının tespiti ve dağıtılması*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Deryal, Y. (2002). *Ticaret hukuku*. Trabzon: Derya Kitabevi.
- Doğanay, İ. (1990). *Türk Ticaret Kanunu şerhi 2*. Ankara.
- Düden, S. (2021). *Anonim şirketlerde dış kaynaklardan sermaye artırımı*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Eren, F. (2008). *Borçlar hukuku genel hükümler*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Gürbüz, E. ve Usluel, A. (2020). Anonim şirketlerde iç kaynaklardan sermaye artırımında gündeme gelebilecek sorunlar. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 36(4), 59-84.
- Gökdemir Tamer, T. (2015). *İç kaynaklardan sermaye artırımı*. Yüksek Lisans Tezi (Tez No: 396796), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kendigelen, A. (2012). *Türk Ticaret Kanunu değişiklikler yenilikler ve ilk tespitler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Kızılot, Ş. (2000). *Kurumlar Vergisi Kanunu ve uygulaması (C. 3)*. İstanbul: Yaklaşım Yayınları.
- İmregün, O. (1989). *Anonim ortaklıklar*. İstanbul: Yasa Yayınları.
- Moroğlu, E. (2017). *Anonim ortaklıkta genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

- Moroğlu, E. (2018). *Anonim ortaklıklarda sermaye artırımı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Moroğlu, E. (2020). *Anonim ortaklıklarda genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Mülazımoğlu, D. M. (2020). *Anonim şirketler hukukunda sermayenin korunması ilkesi*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Oğuzman, M.K. ve Barlas, N. (2010). *Medeni hukuk-giriş kaynaklar temel kavramlar*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özdamar, M. (2005). *Anonim şirketlerin kendi paylarını iktisap etmesi*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Öztürk, B. (2007). *Sermaye şirketlerinde kurumlar vergisi ve kâr dağıtımı*. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2021). *Ortaklıklar hukuku I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2019). *Ortaklıklar hukuku II*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2014). *Ortaklıklar hukuku I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Pulaşlı, H. (2015). *Şirketler hukuku genel esaslar*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Pulaşlı, H. (2018). *Şirketler hukuku şerhi (C. 3)*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Saraç, T. (2009). *Anonim şirketlerde şarta bağlı sermaye artırımı*. Ankara: Asil Yayınevi.
- Soykan, D. İ. (2019). *Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim ortaklıklarda sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırımı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Sümer, A. (2015). *Ticaret hukuku ders kitabı*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Şener, O. H. (2015). *Teorik ve uygulamalı ortaklıklar hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şener, O. H. (2019). *Teorik ve uygulamalı ortaklıklar hukuku ders kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şener, O. H. (2020). *Yeni TTK döneminde anonim ve limited ortaklıklara ilişkin verilen yargıtay emsal kararlarının değerlendirilmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tekinalp, Ü. (1979). *Anonim ortaklığın bilançosu ve yedek akçeleri*. İstanbul.
- Tekinalp, Ü. (2015). *Sermaye ortaklıklarının yeni hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Yalçın, S. (2018). *Anonim şirketlerde esas sermaye artırımının dürüstlük kuralına aykırılık nedeniyle iptali*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Yanlı, V. ve Okutan Nilsson, G. (2015). *Şirketin kendi paylarını iktisabına ilişkin 10.08.2011 tarih ve 26/767 sayılı SPK ilke kararının 6762 sayılı TTK çerçevesinde değerlendirilmesi*. 05.01.2023 tarihinde <http://www.arсланlibilimarsivi.com/node/23> adresinden alındı.
- Yavuz, M. (2013). Yeni Türk Ticaret Kanununa göre iç kaynaklardan sermaye artırımı, *Mali Çözüm (İSMMMÖ) Dergisi*, Temmuz-Ağustos, (118), 129-140.
- Yıldız, Ş. (2000). Anonim ortaklıkta ihraç primleri (agio). *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (1-2), 547-566.
- Yurtman Demir, N. (1997). *Anonim ortaklıklar ve vergi hukuku yönünden iç kaynaklardan sermaye artırımı*. İstanbul: Kazancı Yayınevi.